

Arjana Brezigar Masten, Saša Kovačič, Urška Lušina, Ana T. Selan

Ocene posledic dviga minimalne plače v Sloveniji

Delovni zvezek št. 3/2010, let. XIX

Kratka vsebina: Z novim zakonom o minimalni plači se je v Sloveniji minimalna plača prvič izraziteje povečala, kar odpira določena vprašanja o posledicah tega. V prispevku avtorice ocenjujejo vpliv zvišanja minimalne plače na število njenih prejemnikov, na rast plač v zasebnem sektorju in na zaposlenost.

Ključne besede: plača, minimalna plača, porazdelitev zaposlenih, prejemniki minimalne plače, zaposlenost, funkcija povpraševanja po delu

Zbirka Delovni zvezki je namenjena objavljanju izsledkov tekočega raziskovalnega dela, analizi podatkovnih serij in predstavitev metodologij s posameznih področij dela urada. S tem želimo spodbuditi izmenjavo zamisli o ekonomskih in razvojnih vprašanjih, pri čemer je pomembno, da se analize objavijo čim hitreje, tudi če izsledki še niso dokončni.

Mnenja, ugotovitve in sklepi so v celoti avtorjevi in ne izražajo nujno uradnih stališč Urada RS za makroekonomske analize in razvoj.

Objava in povzemanje publikacije sta dovoljena delno ali v celoti z navedbo vira.

Delovni zvezki Urada RS za makroekonomske analize in razvoj

Izdajatelj:

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

Gregorčičeva 27

1000 Ljubljana

Tel.: (+386) 1 478 1012

Telefaks: (+386) 1 478 1070

E-naslov: gp.umar@gov.si

Odgovorna urednica: mag. Barbara Ferk (barbara.ferk@gov.si)

Delovni zvezek: Ocene posledic dviga minimalne plače v Sloveniji

Avtorice: dr. Arjana Brezigar - Masten (arjana.masten@gov.si), Saša Kovačič (sasa.kovacic@gov.si), Urška Lušina (urska.lusina@gov.si), mag. Ana T. Selan (ana.selan@gov.si)

Lektoriranje: Sektor za prevajanje Generalnega sekretariata Vlade RS

Lektoriranje angleškega povzetka: Terry T. Jackson

Delovni zvezek je recenziran.

Ljubljana, marec 2010

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

331.2(497.4)(0.034.2)

OCENE posledic dviga minimalne plače v Sloveniji [Elektronski vir] / Arjana Brezigar-Masten ... [et al.] - El. knjiga. - Ljubljana : Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, 2010. - (Zbirka Delovni zvezki UMAR ; letn. 19, št. 3)

Način dostopa (URL): http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/dz/2010/dz03-10.pdf

ISBN 978-961-6031-97-4
1. Brezigar Masten, Arjana
250497280

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
2 OPREDELITEV MINIMALNE PLAČE	2
3 POLITIKA MINIMALNE PLAČE IN NJENO GIBANJE V SLOVENIJI V OBDOBJU 1995–2010	3
4 OCENA VPLIVA DVIGA MINIMALNE PLAČE NA ŠTEVILO NJENIH PREJEMNIKOV	6
5 OCENA VPLIVA DVIGA MINIMALNE PLAČE NA RAST PLAČ V ZASEBNEM SEKTORJU	10
5.1 Enkratni in takojšen dvig minimalne plače	10
5.2 Postopen dvig minimalne plače	11
6 OCENA VPLIVA DVIGA MINIMALNE PLAČE NA ZAPOSLENOST	14
6.1 Model	14
6.2 Metodologija.....	15
6.3 Podatki	16
6.4 Rezultati	17
7 SKLEP	21
 PRILOGA	
Tabela P. 1: Ocena števila prejemnikov minimalne plače ob predpostavki povišanja bruto minimalne plače na 734 EUR.....	26
Tabela P. 2: Minimalna bruto plača, povprečna bruto plača v zasebnem sektorju ter razmerje med njima, 1995–2010	28
Tabela P. 3: Delež zaposlenih, ki prejemajo minimalno plačo, države članice EU, 2005, v %.....	29
Tabela P. 4: Ocena prispevka takojšnjega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2010, v o. t.	29
Tabela P. 5: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2010, v o. t.	30
Tabela P. 6: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2011, v o. t.	30
Tabela P. 7: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2012, v o. t.	30

Kazalo slik in tabel

Slika 1: Primerjava ravni minimalne bruto plače do povprečne bruto plače zasebnega sektorja, članice EU, 2008, v %.....	5
Slika 2: Porazdelitev zaposlenih v zasebnem sektorju po višini bruto plače, september 2008, po dejavnostih SKD 2008.....	6
Slika 3: Porazdelitev podjetij glede na število zaposlenih, 1995–2007, delež v %	16
Slika 4: Porazdelitev podjetij po regijah, 1995–2007.....	17
Slika 5: Porazdelitev zaposlenih v zasebnem sektorju po višini bruto plače, september 2008, po dejavnostih SKD 2008.....	19
Tabela 1: Minimalna bruto plača, povprečna bruto plača zasebnega sektorja in razmerje minimalne plače do povprečne bruto plače zasebnega sektorja, Slovenija, 1995–2009.....	3
Tabela 2: Ocena števila prejemnikov minimalne plače ob predpostavki povišanja bruto zneska minimalne plače na 734 EUR na podlagi porazdelitve zaposlenih glede na višino bruto plače, september 2008, po dejavnostih SKD 2008	7
Tabela 3: Ocena števila prejemnikov minimalne plače ob predpostavki povišanja bruto zneska minimalne plače na 734 EUR na podlagi porazdelitve zaposlenih glede na višino bruto plače, september 2008, po oddelkih predelovalnih dejavnosti SKD 2008.....	8
Tabela 4: Ocena prispevka takojšnjega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja, v o. t.	10
Tabela 5: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2010, v o. t.	11
Tabela 6: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2011, v o. t.	12
Tabela 7: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2012, v o. t.	13
Tabela 8: Porazdelitev podjetij glede na dejavnost, 1995–2007.....	17
Tabela 9: Ocene dinamične funkcije povpraševanja po delu, odvisna spremenljivka je logaritem števila zaposlenih.....	18

Povzetek

Z novim zakonom o minimalni plači se je minimalna plača v Sloveniji prvič tako izrazito povečala, zato v delovnem zvezku na podlagi podatkov o porazdelitvi zaposlenih po velikosti bruto plače ocenjujemo vpliv njenega zvišanja na število prejemnikov te plače, na rast bruto plače zasebnega sektorja in na zaposlenost. Zaradi zvišanja ravni minimalne plače se bosta precej povečala razmerje do povprečne bruto plače zasebnega sektorja ter število in delež njenih prejemnikov, po obeh kazalnikih pa bomo po novem uvrščeni na sam vrh lestvice držav EU z največjim deležem. Ocenjujemo, da bo dvig minimalne plače vplival tudi na rast plač zasebnega sektorja, velikost prispevka pa bo odvisna od načina njenega prilagajanja. V primeru postopnega prilagajanja vsakoletnemu prehodnemu znesku, bi se prispevek dviga minimalne plače k rasti povprečne plače sektorja porazdelil v celotnem prehodnem obdobju do leta 2012, verjetnost takojšnjega enkratnega zvišanja minimalne plače pa se nam v krizi zdi zanemarljiva, ob tej predpostavki pa bi bil vpliv na rast plač bistveno višji. Dvig minimalne plače bo vplival na izgubo delovnih mest, v kolikšnem obsegu zaradi takojšnje uskladitve minimalne plače in v kolikšnem v procesu prilagajanja, pa je bilo ocenjeno s funkcijo povpraševanja po delu.

Summary

With adoption of the new minimum wage act, the minimum wage in Slovenia has increased markedly for the first time. This working paper analyses the impact of minimum wage rise on the number of its recipients, on the growth of gross earnings in the private sector and on employment, using data on distribution of persons in paid employment by amount of gross earnings. The ratio of minimum wage to gross wage in the private sector and the number of recipients of minimum wage will sharply increase due to the minimum wage rise, and that will put Slovenia on the top of the list of EU countries with the highest shares. We estimate that the minimum wage rise will also affect the growth of gross earnings in private sector. The size of the contribution will depend on the way of the minimum wage is adjusted. If the adjustment will be gradual, the contribution of minimum wage rise to the growth of gross earnings of the private sector will be distributed through the transitory period until 2012. The probability of an immediate and single instance of minimum wage rise is negligible, but in that case the impact on wage growth would be significantly higher. The minimum wage will contribute to dismissals, but the extent of the employment shrinkage due to the immediate adjustment of minimum wage in the process of adaptation was estimated by the demand function.

1 UVOD

Z novim zakonom o minimalni plači se je v Sloveniji minimalna plača izrazito povečala, kar odpira številna nova vprašanja o posledicah tega. Namen delovnega zvezka je osvetliti problematiko dviga minimalne plače v Sloveniji z več vidikov. Po kratkem pregledu vodenja politike minimalne plače pri nas v obdobju zadnjih petnajstih let podajamo ocene vpliva zvišanja minimalne plače na število njenih prejemnikov, na rast plač v zasebnem sektorju (v katerem so skorajda vsi prejemniki minimalne plače) in na zaposlenost. Vse ocene vpliva dviga minimalne plače so bile narejene na zadnjih razpoložljivih podatkih o porazdelitvi plač zaposlenih oseb iz leta 2008. Ta sicer ne upošteva sprememb na trgu dela v letu 2009, ki so se kot odziv na krizo izrazile v precejšnjem odpuščanju zaposlenih. Avtorice zavzemamo stališče, da se zgostitev zaposlenih v najspodnjem delu porazdelitve po dejavnostih kljub tem spremembam ni tako spremenila, da bi bistveno zmanjšala verodostojnost izsledkov naših ocen.

2 OPREDELITEV MINIMALNE PLAČE

Minimalna plača je (v Sloveniji in večini držav EU) zakonsko opredeljena kot najnižji znesek plačila zaposlenemu za delo s polnim delovnim časom. Pravica zaposlenih do primerne plačila za opravljeno delo je opredeljena v številnih mednarodnih dokumentih,¹ v večini držav pa je z ustavo določena le načelna pravica do dostojnega plačila za delo, sama pravica pa je nato podrobneje opredeljena v zakonih. Evropska socialna listina in Konvencija Mednarodne organizacije dela (št. 131 o minimalni plači) določata, da mora država zaposlenim zagotoviti možnost, da si z delom zagotavljajo dostojno preživetje. Načini določanja minimalnih plač se med državami razlikujejo,² za vse pa veljajo skupna priporočila Mednarodne organizacije dela in Evropske komisije,³ sprejeta leta 1995 (povzeto po MDDSZ, 2006).

Višina minimalne plače je običajno postavljena nad pragom revščine oz. eksistenčnim minimumom. Opredelitev minimalne plače se med državami razlikuje po tem, ali je z njo predvideno kritje potreb oz. zagotavljanje materialne in socialne varnosti (dostojnega življenja) le zaposlenemu ali tudi njegovi družini. Podlaga za določitev višine minimalne plače je najpogosteje določen obseg minimalnih življenjskih potrebščin, ki naj bi jih pokrila minimalna plača, oz. se ta določi v odstotku od povprečne plače, za ohranitev kupne moči minimalne plače pa je določen tudi način njenega usklajevanja (Key themes in global industrial relations: Minimum wages and relocation of production, 2006).

¹ Deklaracija o človekovih pravicah (Generalna skupščina Organizacije združenih narodov, 1948) v 23. členu določa, da ima vsak, ki dela, pravico do pravičnega in ustreznega plačila, ki njemu in njegovi družini zagotavlja obstoj, vreden človeškega dostojanstva. Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah (Generalna skupščina OZN, december 1966) določa, da države članice tega pakta priznavajo vsakemu pravico do pravičnih in ugodnih delovnih pogojev, ki zlasti zagotavljajo nagrado, s katero je vsem delavcem zagotovljeno vsaj dostojno življenje zanje in njihove družine v skladu z določbami tega pakta. Konvencija št. 131 o določanju minimalne plače (Mednarodna organizacija dela, april 1972) določa, da morajo imeti minimalne plače zakonsko moč, da jih ni mogoče zniževati, osebe, ki to načelo kršijo, pa morajo biti kaznovane. Pri določanju zajamčene oziroma minimalne plače je v skladu s to konvencijo treba upoštevati: potrebe delavcev in njihovih družin, upoštevaje splošno raven plač v državi, življenjske stroške, prejemke iz socialnega varstva in relativno življenjsko raven drugih družbenih skupin, ekonomske dejavnike, vključujoč zahteve gospodarskega razvoja, raven produktivnosti in željo po vzdrževanju čim višje stopnje zaposlenosti. Za izvedbo tako opredeljenih določil konvencija zahteva polno posvetovanje z reprezentativnimi organizacijami delodajalcev in delavcev. Evropska socialna listina (Svet Evrope, Torino 1961) na področju plačila za delo določa, da mora imeti vsakdo možnost, da se preživlja z delom, ki ga je svobodno sprejel (1. točka), in da imajo vsi delavci pravico do pravičnega plačila, ki zadošča njim in njihovim družinam za dostojno življenje (4. točka).

² Med prvotnimi članicami EU imajo minimalno plačo zakonsko določeno v Belgiji, Franciji, Grčiji, na Irskem, v Luksemburgu, na Nizozemskem, Portugalskem, v Španiji in Veliki Britaniji, med novimi pa vse. V šestih članicah EU (Avstrija, Danska, Nemčija, Italija, Norveška in Švedska) je varovanje nizkih plač urejeno s panožnimi kolektivnimi pogodbami, v katere je vključenih velika večina zaposlenih (Key themes in global industrial relations; Minimum wages and relocation of production, 2006).

³ Zakonsko določena minimalna plača naj bo določena v polnem soglasju s socialnimi partnerji. Pri tem naj bi bila izračunana na podlagi košarice najnujnejših izdelkov in storitev ter redno usklajevana z inflacijo. Nujno je postopno približevanje minimalne plače življenjskemu minimumu. Vlada mora pri tem zagotoviti uradni izračun in objavo življenjskega minimuma, o metodi izračuna pa se mora posvetovati s socialnimi partnerji. Da bi se izognili temu, da podjetja ne bi izplačevala minimalnih plač, čeprav so te z zakonom določene, je treba sprejeti ustrezne ukrepe, da se bodo zakoni dejansko izvajali. Višina socialnih prejemkov skupaj s prejemki iz brezposelnosti in družinskimi prejemki mora biti ločena od minimalne plače.

3 POLITIKA MINIMALNE PLAČE IN NJENO GIBANJE V SLOVENIJI V OBDOBJU 1995–2010

Leta 1995 so se socialni partnerji dogovorili o uvedbi minimalne plače⁴, ki se je do leta 1997 usklajevala enako kot izhodiščne plače v zasebnem sektorju, vendar pa so se v tem obdobju socialni partnerji dogovorili⁵ za dodatno enkratno povečanje zneska minimalne plače v maju 1996 (za 13,5 %), tako da je bila rast minimalne plače leta 1996 višja od rasti plače zasebnega sektorja. Z letom 1997⁶ je bil do vključno leta 2003 dogovorjen usklajevalni mehanizem minimalne plače, pri katerem se je poleg rasti cen življenjskih potrebščin upoštevala še realna rast bruto domačega proizvoda. Ta način usklajevanja je prispeval k hitrejši rasti minimalne plače od rasti plače zasebnega sektorja (gl. tabelo 1) in s tem zvišanje razmerja minimalne plače do plače zasebnega sektorja, kar so socialni partnerji imeli za cilj dogovorjenega usklajevalnega mehanizma.

Tabela 1: Minimalna bruto plača, povprečna bruto plača zasebnega sektorja in razmerje minimalne plače do povprečne bruto plače zasebnega sektorja, Slovenija, 1995–2009

	Minimalna bruto plača, v EUR	Nominalna rast minimalne bruto plače, v %	Realna rast minimalne bruto plače, v %	Povprečna bruto plača zasebnega sektorja, v EUR	Nominalna rast bruto plače zasebnega sektorja, v %	Realna rast bruto plače zasebnega sektorja, v %	Razmerje minimalne plače do povprečne bruto plače, v %
1995	190			448			42,5
1996	219	15,0	4,8	502	12,2	2,3	43,6
1997	242	10,5	1,3	556	10,7	1,5	43,5
1998	264	9,1	1,1	613	10,3	2,2	43,1
1999	293	10,9	4,5	672	9,5	3,2	43,6
2000	322	10,0	1,0	741	10,3	1,3	43,5
2001	366	13,5	4,7	822	10,9	2,3	44,5
2002	408	11,5	3,7	904	10,0	2,3	45,1
2003	445	9,0	3,2	969	7,1	1,4	45,9
2004	476	7,0	3,3	1.035	6,8	3,1	46,0
2005	499	4,9	2,3	1.080	5,4	2,8	46,2
2006	516	3,3	0,8	1.138	5,4	2,8	45,3
2007	529	2,5	-1,1	1.217	6,9	3,2	43,5
2008	571	8,0	2,2	1.312	7,8	2,0	43,5
2009	593	3,7	2,8	1.339	1,8	0,9	44,2

Vir: SURS (SKD 2002, za leto 2009 SKD 2008), Uradni list RS, preračuni UMAR.

Opomba: Z letom 2005 je zajetje prejemnikov plač večje, ker so upoštevani tudi zaposleni pri delodajalcih, ki imajo dva oz. enega zaposlenega.

Za leti 2004 in 2005⁷ je bila minimalna plača dogovorjena v nominalnem znesku, zato je njena rast še vedno prehitevala rast plače zasebnega sektorja (vendar manj, kot če bi bila dodatno usklajena za realno rast bruto domačega proizvoda). Cilj takega načina usklajevanja je bil, da bi se rast minimalne plače še vedno povečevala hitreje od rasti plač zasebnega sektorja in s tem zvišala razmerje ravni minimalne plače do povprečne bruto plače. To se je obdobju 1997–2005 dejansko doseglo, saj se je razmerje minimalne plače do

⁴ Socialni sporazum za leto 1995 in Dogovor o politiki plač in drugih prejemkov zaposlenih v gospodarstvu, separat socialnega sporazuma, Uradni list RS, št. 22/1995, Zakon o izvajanju dogovora o politiki plač in drugih prejemkih zaposlenih v gospodarstvu in socialnega sporazuma za leto 1995 ter o najnižji in najvišji dejanski plači Uradni list RS, št. 29/1995.

⁵ Zakon o izvajanju socialnega sporazuma za leto 1996, Uradni list RS št. 34/1996.

⁶ Zakon o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač, Uradni list RS, št. 40/1997. V letu 1999 je bilo z Dogovorom o politiki plač za obdobje 1999–2001 dogovorjeno, da se minimalna plača na ta način usklajuje vse dokler ne doseže letnega razmerja 58,0 % do povprečne plače zaposlenih po Kolektivni pogodbi za predelovalne dejavnosti, Uradni list RS, št. 22/1999.

⁷ Dogovor o politiki plač v zasebnem sektorju v obdobju 2004–2005, Uradni list RS, št. 55/2004.

povprečne bruto plače zasebnega sektorja povečalo z 42,5 % v letu 1995 na 46,2 % v letu 2005⁸. Na ta način so želeli predvsem sindikati zasebnega sektorja ustvarjati pritisk na delodajalce, da bi ti bolje uredili sistem plač (v javnem sektorju se je v letu 2008 uvedel nov plačni sistem), saj so bile izhodiščne in najnižje osnovne plače v prvih štirih tarifnih razredih skoraj v vseh kolektivnih pogodbah dejavnosti nižje od ravni minimalne plače. Sprememb v sistemu plač zasebnega sektorja so se lotili le v nekaterih dejavnostih, npr. v panogi kemije. S tako usmeritvijo politike minimalne plače se je želelo doseči, da se poslovni uspeh ne more dosegati le s stalnim zniževanjem stroškov dela, temveč z višanjem ustvarjene dodane vrednosti. Pritisk delodajalcev na zniževanje stroškov dela ob hkratnem povečevanju minimalne plače je bil na drugi strani velik, zato sta bili koncentracija prejemnikov nizkih plač okoli minimalne plače in s tem uravnilovka v delu nizkih plač neizbežni.

Z zakonom o določitvi minimalne plače⁹, ki je veljal od leta 2006, je politika minimalne plače s takrat določenim usklajevalnim mehanizmom odstopila od svojih prejšnjih izhodišč. Minimalna plača se je od takrat usklajevala le za predvideno inflacijo za pripravo proračuna, mehanizem pa ni imel varnostne zaklopke, za primer višje dejanske inflacije od predvidene. Leta 2007 se je tako minimalna plača realno znižala, razmerje med minimalno plačo in povprečno bruto plačo zasebnega sektorja pa se je znižalo drugo leto zapored. Leta 2008 se je zaradi pritiska sindikatov minimalna plača marca dodatno izredno uskladila,¹⁰ učinek te uskladitve pa se je s povečanim razmerjem izkazal v naslednjem letu (leta 2008 43,5 %, leta 2009 44,2 %), čeprav je bilo razmerje še vedno nižje od doseženega v letu 2005. Neustrezni usklajevalni mehanizem in realno znižanje minimalne plače v letu 2007 sta tako privedla do potrebe po izrednem dvigu v letu 2008, v letu 2009 pa prispevala k zahtevam po ponovnem občutnem zvišanju minimalne plače, katerega rezultat je novi zakon o minimalni plači.

Novi zakon o minimalni plači,¹¹ sprejet februarja 2010, opredeljuje oblikovanje minimalne plače širše od prejšnjega. Ohranja dosedanja opredelitev pravice do minimalne plače za polni delovni čas, na novo pa opredeljuje kazalnike za določitev zneska minimalne plače in spreminja usklajevalni mehanizem. Pri določanju zneska minimalne plače se bodo po novem upoštevali rast cen življenjskih potrebščin, gibanje plač, gospodarske razmere oz. gospodarska rast ter gibanje zaposlenosti. V januarju vsakega leta se bo minimalna plača redno uskladila najmanj za objavljeno medletno rast cen življenjskih potrebščin v preteklem letu (december preteklega leta glede na december predpreteklega leta). Znesek minimalne plače se bo objavil do konca januarja po predhodnem posvetu s socialnimi partnerji. V zakonu je določen tudi nov znesek minimalne bruto plače v višini 734,15 evra, ki je višji od prej veljavnega za 22,9 %. S tolikšnim povečanjem bruto zneska ter ustrezno dohodninsko olajšavo dosega neto znesek minimalne plače 562 evrov, kolikor znaša ocenjena vrednost minimalnih življenjskih stroškov iz raziskave Inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani. Odstotek povečanja minimalne bruto plače je visok, zato so zakonu dodane prehodne določbe, ki omogočajo postopno prilagajanje zakonsko določeni višini bruto plače v obdobju do konca leta 2011.

Po podatkih EUROSTAT-a se je v državah EU, ki imajo minimalno plačo urejeno z zakonom, v letu 2008 razmerje med minimalno plačo in povprečno bruto plačo zasebnega sektorja gibalo med 30,5 % (Romunija in Estonija) in 52,0 % (Malta) (gl. sliko 1). Slovenija je z razmerjem 43,6 % v zgornji polovici držav, v katerih je razmerje minimalne plače do povprečne bruto plače zasebnega sektorja višje od 40 %.

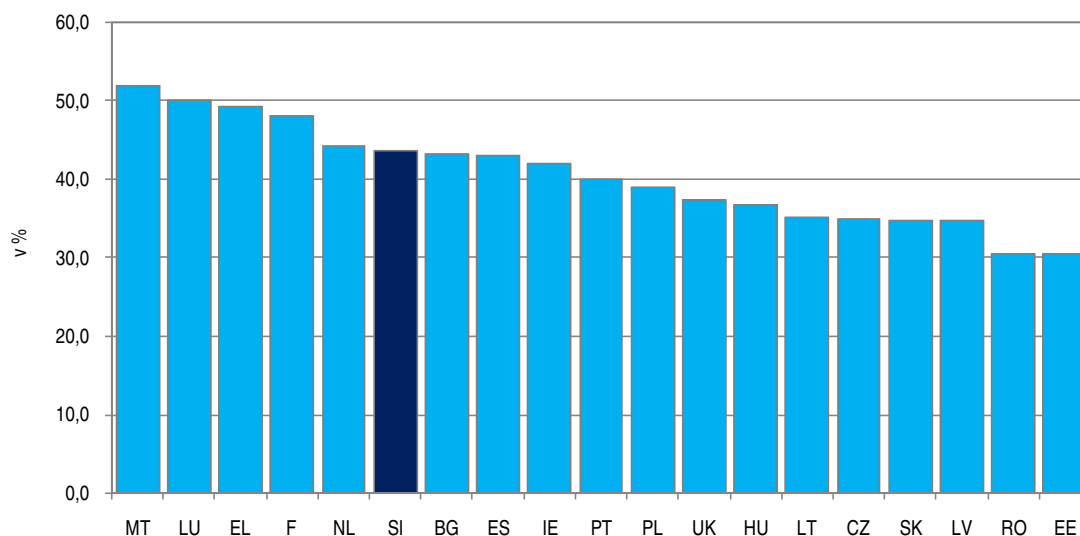
⁸ Po podatkih AJPEŠ je bilo leta 2005 letno razmerje minimalne plače do povprečne bruto plače zaposlenih po kolektivni pogodbi za predelovalne dejavnosti 54,8 %.

⁹ Uradni list RS, št. 114/2006.

¹⁰ Zakon o dopolnitvi zakona o določitvi minimalne plače, Uradni list RS, št. 36/2008.

¹¹ Zakon o minimalni plači, Uradni list RS, št. 13/2010.

Slika 1: Primerjava ravni minimalne bruto plače do povprečne bruto plače zasebnega sektorja, članice EU, 2008, v %

Vir: EUROSTAT.

Opomba: Zasebni sektor brez kmetijstva in ribištva; za preostale članice EU-27 ni podatkov. Za Francijo in Nizozemsko je podatek za leto 2007, za Estonijo in Slovaško je podatek za leto 2006.

Legenda: MT – Malta, LU – Luksemburg, EL – Grčija; F – Francija; NL – Nizozemska; SI – Slovenija; BG – Bolgarija; ES – Španija; IE – Irska; PT – Portugalska; PL – Poljska; UK – Združeno kraljestvo; HU – Madžarska; LT – Litva; CZ – Češka; SK – Slovaška; LV – Latvija; RO – Romunija; EE – Estonija.

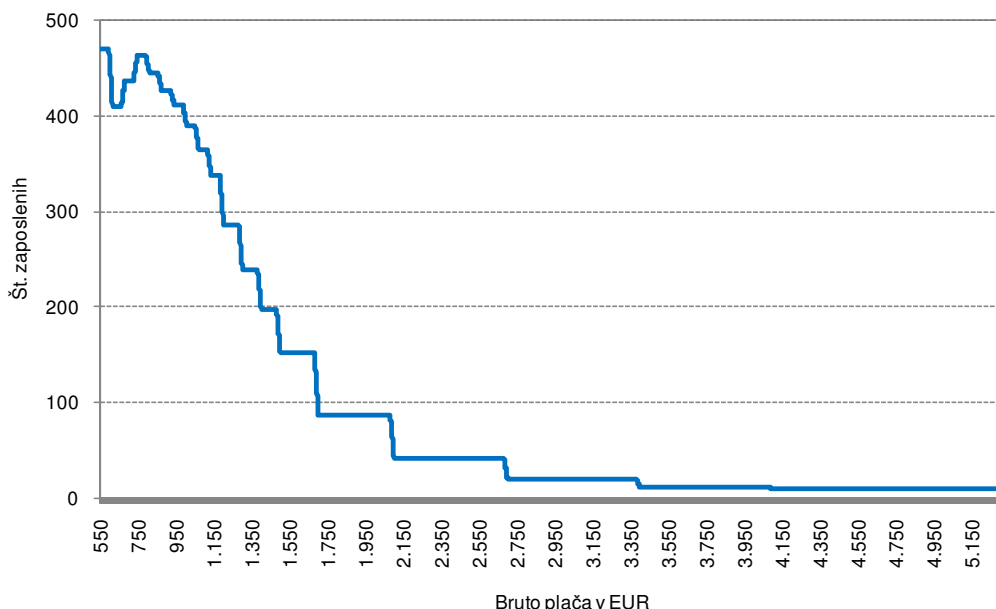
V Sloveniji bi na novo določena minimalna plača za leto 2010 v znesku 734,15 evra na podlagi napovedi o gibanju bruto plače na zaposlenega v zasebnem sektorju za to leto povečala razmerje do povprečne bruto plače zasebnega sektorja na okoli 53 %. Po podatkih za leto 2008 sta blizu tega razmerja Malta (52,0 %) in Luksemburg (50,2 %). Po EUROSTAT-ovih podatkih za leto 2009 se je razmerje minimalne plače do plače zasebnega sektorja povečalo v Luksemburgu (na 51,6 %) in Grčiji (na 52,3 %).

4 OCENA VPLIVA DVIGA MINIMALNE PLAČE NA ŠTEVILO NJENIH PREJEMNIKOV

Delež prejemnikov¹² minimalne plače se v Sloveniji giblje okrog 3 % vseh zaposlenih pri pravnih osebah,¹³ ki prejemajo plačo (SURs, raziskava ZAP/STRU/L), v državah EU pa se delež prejemnikov po zadnjih razpoložljivih podatkih za leto 2005 giblje od le 0,8 % v Španiji pa do 16,8 % v Franciji, v polovici držav pa je delež nižji od 4 %.

Večina prejemnikov minimalne plače je v zasebnem sektorju (delež je v zadnjih letih še narasel in v letu 2009 po podatkih AJPEs-a dosegel 97,1 %). Pri tem je 80 % vseh prejemnikov minimalne plače v le štirih dejavnostih (predelovalne dejavnosti, druge raznovrstne poslovne dejavnosti, gradbeništvo in trgovina), z njimi pa je najbolj obremenjena dejavnost drugih raznovrstnih poslovnih storitev, saj kar petina vseh njenih zaposlenih prejema tovrstno plačo, nad 5-odstotni delež pa dosegajo še v drugih dejavnostih, gradbeništvo in gostinstvu. V dejavnostih s podpovprečno ustvarjeno dodano vrednostjo na zaposlenega je bilo v letu 2008 skoraj štiri petine vseh prejemnikov minimalne plače, v tistih z nadpovprečno pa le dobrih 15 %.

Slika 2: Porazdelitev zaposlenih v zasebnem sektorju po višini bruto plače, september 2008, po dejavnostih SKD 2008

Vir: SURs – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008.

Z zvišanjem minimalne plače po novem zakonu o minimalni plači se bo povečalo število njenih prejemnikov. Zadnji razpoložljivi statistični podatki o porazdelitvi zaposlenih (pri pravnih osebah) glede na višino bruto plače so za leto 2008, in še ne odsevajo sprememb v porazdelitvi plač zaradi gospodarske krize in množičnega odpuščanja v letu 2009. Kljub temu je ocena narejena na teh podatkih, saj izhajamo iz predpostavke, da se porazdelitev zaposlenih v letu 2009 ni bistveno spremenila. Če upoštevamo to porazdelitev in obenem še dvig minimalne plače na 734,15 evrov za vse gospodarske subjekte ne glede na njihovo zmožnost izplačevanja minimalne plače v tej višini, bi novo minimalno plačo prejemale 87.320 zaposlenih. Tako bi se delež

¹² Za spremljanje števila prejemnikov plač sta na voljo dva vira podatkov: prvi je mesečni (AJPEs), drugi pa letni (SURs – porazdelitev zaposlenih po velikosti bruto plače; zadnji razpoložljivi podatki za september 2008). Če posebej ne opozarjamo, se pri sklicevanju na podatke o prejemnikih minimalne plače naslanjamo na SURs-ove podatke.

¹³ Niso zajeti samostojni podjetniki posamezniki in pri njih zaposlene osebe, osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost, ter kmetje.

prejemnikov v odstotku zaposlenih povečal na predvidoma 14,2 %, kar bi nas po podatkih EUROSTAT-a uvrstilo med države EU z najvišjim deležem prejemnikov, kot so Francija (16,8 %), Bolgarija (12 %), Latvija (12 %), Luksemburg (11 %) in Litva (10,3 %) (gl. tabelo P.3 v prilogi).

Ocenjujemo, da bo posledica zakonsko določenega dviga minimalne plače povečana koncentracija zaposlenih z nizkimi plačami in tudi zvišanje uravnilovke na višjo raven plač. Po podatkih porazdelitve zaposlenih po višini bruto plače za september 2008 je v zasebnem sektorju zelo izrazita koncentracija zaposlenih v predelu nizkih plač, kar zelo nazorno kaže slika 2.

Tabela 2: Ocena števila prejemnikov minimalne plače ob predpostavki povišanja bruto zneska minimalne plače na 734 EUR na podlagi porazdelitve zaposlenih glede na višino bruto plače, september 2008, po dejavnostih SKD 2008

Oznaka	Dejavnost	Zaposleni za polni delovni čas	Prejemniki minimalne plače	Delež prejemnikov minimalne plače,* v %	Zaposleni s plačo do 734 EUR	Delež zaposlenih s plačo do 734 EUR, v %	Povečanje deleža prejemnikov MP zaradi zvišanja MP, v o. t.
Skupaj		613.206	20.488	3,3	87.320	14,2	10,9
A	Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	3.815	64	1,7	526	13,8	12,1
B	Rudarstvo	3.173	7	0,2	60	1,9	1,7
C	Predelovalne dejavnosti	176.983	6.586	3,7	31.232	17,6	13,9
D	Oskrba z el. energ., plinom in paro	6.989	2	0,0	44	0,6	0,6
E	Oskrba z vodo; saniranje okolja	7.787	34	0,4	495	6,4	5,9
F	Gradbeništvo	43.139	3.379	7,8	11.983	27,8	19,9
G	Trg.vzdrž. in popr. motornih vozil	84.799	2.044	2,4	14.732	17,4	15,0
H	Promet in skladiščenje	33.609	852	2,5	3.829	11,4	8,9
I	Gostinstvo	16.469	1.016	6,2	4.873	29,6	23,4
J	Informac. in komunikac. dejavnosti	18.191	121	0,7	813	4,5	3,8
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	21.623	132	0,6	711	3,3	2,7
L	Poslovanje z nepremičninami	3.171	125	3,9	566	17,9	13,9
M	Strokov.,znan. in tehn. dejavnosti	28.409	775	2,7	3.082	10,8	8,1
N	Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	19.831	4.265	21,5	8.113	40,9	19,4
O	Dej. javne uprave; obrambe; soc.var.	46.064	300	0,7	714	1,5	0,9
P	Izobraževanje	50.439	116	0,2	2.363	4,7	4,5
Q	Zdravstvo in socialno varstvo	35.834	275	0,8	1.788	5,0	4,2
R	Kult., razvedr., in rekreac. dejavnosti	8.629	85	1,0	458	5,3	4,3
S	Druge dejavnosti	4.252	310	7,3	939	22,1	14,8

Vir: SURS – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: * – V odstotku od zaposlenih za polni delovni čas; MP – minimalna plača.

Koncentracija kot posledica dviga minimalne plače bo najbolj prisotna v dejavnostih z visokim deležem zaposlenih z nizko izobrazbo. Porazdelitev zaposlenih po višini bruto plače je zelo zgoščena v predelu nizkih plač zlasti v dejavnosti gostinstva (kjer naj bi se delež prejemnikov minimalne plače s 6,2 % zaposlenih v tej dejavnosti po novem povzpел na 29,6 %) in v gradbeništvu (s 7,8 % na 27,8 %). Za približno toliko odstotnih točk bi se zvišalo število prejemnikov minimalne plače tudi v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, kjer pa je bil delež zelo visok že v letu 2008 (21,5 %), z dvigom minimalne plače pa bi se povzpел na 40,9 %. Nekoliko

manj izrazit, a še vedno precejšen dvig deleža prejemnikov bi bil v trgovini (z 2,4 % na 17,4 %) in predelovalnih dejavnostih (s 3,7 % na 17,6 %) (gl. tabela 2).

Podatki o prejemnikih minimalne plače po podskupinah predelovalnih dejavnosti imajo največje odstopanje deležev prejemnikov navzgor in tudi navzdol (gl. tabela 3). V povprečju te dejavnosti je le 3,7 % zaposlenih prejemnikov minimalne plače, z njenim povečanjem na 734 evrov in ob predpostavki okoliščin iz septembra 2008 pa bi se njihov delež zvišal na 17,6 %. Največje odstopanje navzgor je v panogi proizvodnje oblačil, kjer je skoraj 30 % zaposlenih prejemnikov minimalne plače, ob njenem povečanju na 734 evrov pa bi se njihov delež povzpел na skoraj 70 %. Največje odstopanje navzdol je v panogi proizvodnje farmacevtskih surovin in preparatov, kjer prejemnikov minimalne plače sploh ni in naj jih ne bi bilo niti ob povečani minimalni plači.

Tabela 3: Ocena števila prejemnikov minimalne plače ob predpostavki povišanja bruto zneska minimalne plače na 734 EUR na podlagi porazdelitve zaposlenih glede na višino bruto plače, september 2008, po oddelkih predelovalnih dejavnosti SKD 2008

Oznaka	Dejavnost	Zaposleni za polni delovni čas	Prejemniki MP	Delež prejemnikov MP*, v %	Zaposleni s plačo do 734 EUR	Delež zaposlenih s plačo do 734 EUR, v %	Povečanje deleža prejemnikov MP zaradi zvišanja MP, v o. t.
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	176.983	6.586	3,7	31.232	17,6	13,9
C10	Proizvodnja živil	10.504	359	3,4	2.104	20,0	16,6
C11	Proizvodnja pijač	1.656	37	2,2	132	8,0	5,7
C13	Proizvodnja tekstilij	5.875	263	4,5	1.889	32,2	27,7
C14	Proizvodnja oblačil	7.417	2.167	29,2	5.085	68,6	39,3
C15	Proizv. usnja, usnjenih in sorod. izdelk.	3.573	291	8,1	1.170	32,7	24,6
C16	Obdel.in predel.lesa; proi.izd. iz lesa	7.167	478	6,7	2.084	29,1	22,4
C17	Proizv. papirja in izdelkov iz papirja	4.350	94	2,2	532	12,2	10,1
C18	Tiskar. in razmnož. posnetih nosil.zapisa	4.128	115	2,8	640	15,5	12,7
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	6.494	36	0,6	376	5,8	5,2
C21	Proizv. farmacevt. surovin in preparatov	4.458	1	0,0	3	0,1	0,1
C22	Proizv. izdelkov iz gume in plast. mas	11.344	156	1,4	1.269	11,2	9,8
C23	Proizv. nekovinskih mineralnih izdelkov	8.060	229	2,8	1.196	14,8	12,0
C24	Proizvodnja kovin	8.368	47	0,6	433	5,2	4,6
C25	Pro.kovin.izdel., razen strojev in naprav	23.965	745	3,1	3.980	16,6	13,5
C26	Proizv. računal., elektron. in optič.izd.	7.986	229	2,9	1.904	23,8	21,0
C27	Proizvodnja električnih naprav	18.178	386	2,1	3.050	16,8	14,7
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	14.807	101	0,7	1.163	7,9	7,2
C29	Proizv. motor.vozil, prikolic in polprik.	13.320	58	0,4	1.039	7,8	7,4
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	1.322	13	1,0	90	6,8	5,8
C31	Proizvodnja pohišta	7.740	632	8,2	2.357	30,5	22,3
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	2.235	100	4,5	464	20,8	16,3
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	3.956	49	1,2	271	6,9	5,6

Vir: SURS – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: * – V odstotku od zaposlenih za polni delovni čas; MP – minimalna plača.

Čeprav se pri zgornji oceni ne upoštevajo spremembe v porazdelitvi zaposlenih glede na višino bruto plače, nastale zaradi izgub delovnih mest v letu 2009, se bo število prejemnikov minimalne plače najbolj povečalo v dejavnostih, v katerih je povečanje najizrazitejše že po podatkih iz leta 2008. Veliko povečanje števila

prejemnikov minimalne plače bo sočasno s pritiskom po odpuščanju zaposlenih povzročilo tudi pritisk na povečanje plač drugih zaposlenih. Te pritiske naj bi delno zmanjšale v zakonu predvidene prehodne določbe, ki podjetjem s poslovnimi težavami omogočajo, da minimalno plačo, uvedejo postopoma, vendar najpozneje do konca leta 2011.

5 OCENA VPLIVA DVIGA MINIMALNE PLAČE NA RAST PLAČ V ZASEBNEM SEKTORJU

Pri ocenjevanju vpliva dviga minimalne plače na rast plač se osredotočamo le na zasebni sektor¹⁴, saj je v dejavnostih tega sektorja 97,1 % vseh prejemnikov minimalne plače.¹⁵ Ker imajo podjetja zakonsko možnost postopne prilagoditve novi ravni minimalne plače, je vpliv dviga minimalne plače na rast plač težko predvideti. V nadaljevanju sta predstavljeni le dve skrajni različici prehoda na novo minimalno plačo. V prvi, ki se nam sicer med gospodarsko krizo zdi manj verjetna, predpostavljamo, da se bo raven minimalne plače povsod in naenkrat prilagodila zakonsko določenemu znesku (734,15 evra). V drugi, po naši oceni realnejši simulaciji pa predpostavljamo, da bodo podjetja povsem izkoristila možnost postopnega prilagajanja novi višini minimalne plače in da torej povečanje ne bo takojšnje, temveč postopno: ob vsakem roku naj bi podjetja prilagodila višino minimalne plače le na zakonsko najnižji dovoljeni prehodni znesek.

Kot podatkovna osnova za ocenjevanje so nam v pomoč zadnji razpoložljivi podatki o porazdelitvi plač iz leta 2008 (SURs, raziskava ZAP/STRU/L), ki še ne odsevajo sprememb v porazdelitvi plač zaradi gospodarske krize in odpuščanj v letu 2009. Kljub temu so ocene narejene na teh podatkih, saj izhajamo iz predpostavke, da se porazdelitev zaposlenih v letu 2009 ni bistveno spremenila. Pri simulacijah smo upoštevale odpuščanja zaposlenih prilagojena enkratnemu oz. postopnemu dvigu minimalne plače. Vse ocene in deleži zaposlenih po posameznih plačnih razredih so izračunani glede na število zaposlenih za polni delovni čas.

5.1 Enkraten in takojšen dvig minimalne plače

Ob predpostavki porazdelitve zaposlenih iz leta 2008 in takojšnjega enkratnega zvišanja minimalne plače na zakonsko določen znesek 734,15 evra bi prispevek k nominalni rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja le zaradi dviga plač tistim zaposlenim, ki so pred dvigom minimalne plače prejeli plačo, nižjo od nove minimalne plače, znašal 2,1 o. t. (gl. tabelo 4).

Tabela 4: Ocena prispevka takojšnjega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja, v o. t.

Enkraten dvig plač do nove MP (734,15 EUR)	2,1 o. t.				
Različice dvigov plač v ostalih plačnih razredih, upoštevaje le dejavnosti ZS z največ prejemniki MP	2,5%	5,0%	7,5%	10,0%	12,5%
od 735 do 1.005 EUR	0,2	0,3	0,5	0,6	0,8
od 1.006 do 1.300 EUR	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5
od 1.301 do 2.100 EUR	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4
od 2.101 EUR	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2
Prispevek k rasti zaradi zvišanja drugih plač, v o. t.	0,4	0,8	1,1	1,4	1,9

Vir: SURs – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: ZS – zasebni sektor; MP – minimalna plača.

Vpliv mogočega zvišanja plač drugih zaposlenih nad pragom minimalne plače na rast bruto plače zasebnega sektorja je ocenjen ob predpostavki določenega zvišanja plač (v razponu od 2,5 % do 12,5 %) tej skupini zaposlenih. V prvi simulaciji predpostavljamo, da se bo pritisk na zvišanje plač drugih zaposlenih pojavil le v tistih dejavnostih zasebnega sektorja, ki so najbolj obremenjene s prejemniki minimalne plače,¹⁶ v drugi pa, da

¹⁴ Med dejavnosti zasebnega sektorja po SKD 2008 štejemo vse, razen štirih: dejavnosti javne uprave obrambe in obvezne socialne varnosti, dejavnost izobraževanja, dejavnost zdravstva in socialnega varstva ter kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti.

¹⁵ Po podatkih AJPEs-a za leto 2009, po zadnjih razpoložljivih podatkih SURs-a (raziskava ZAP/STRU/L, september 2008) se delež ne razlikuje bistveno (96,2 %).

¹⁶ Gradbeništvo, gostinstvo, delovno intenzivne panoge predelovalnih dejavnosti, druge raznovrstne poslovne storitve, druge storitve in poslovanje z nepremičninami.

se bodo ti pritiski pojavili v prav vseh dejavnostih. Rezultati prve simulacije kažejo, da bi lahko prišlo do dodatnih pritiskov na rast plač v zasebnem sektorju (zaradi zvišanja plač drugim zaposlenim v dejavnostih z največ prejemniki minimalne plače), in sicer v razponu od 0,4 do 1,9 o. t. (gl. tabelo 4). Ob upoštevanju vseh dejavnosti zasebnega sektorja bi bili pritiski na rast plač približno 4,5-krat večji, kar se nam zdi med krizo in ob zaostrenih pogojih poslovanja povsem nerealno (gl. tabelo P.4 v prilogi). Do pritiska na rast plač prav gotovo ne bo prišlo prav v vseh dejavnostih in v vseh plačnih razredih, ampak najverjetneje (če sploh) le v tistih, v katerih je prejemnikov minimalne plače največ in v katerih se bodo plačna razmerja zaradi tega najbolj porušila, zaradi česar bi prišlo do še večje zgotovitve zaposlenih okrog minimalne plače.

5.2 Postopen dvig minimalne plače

Ker zakon dopušča postopno prilagajanje novi višini minimalne plače (734,15 evra), v nadaljevanju predpostavljamo, da bodo podjetja to možnost v polni meri izkoristila. To pomeni, da bodo takoj po uveljavitvi zakona (marca) prilagodila višino minimalne plače le na zakonsko najnižji dovoljeni prehodni znesek 654,69 evra, z januarjem 2011 na 685,25 evra in z januarjem 2012 na 734,15 evra. Predpostavljamo torej, da povečanje minimalne plače ne bo takojšne (22,9-odstotno), temveč postopno: letos 9,6-odstotno (zvišanje s prej veljavnih 597,34 na 654,69 evra), v letu 2011 4,6-odstotno (zvišanje s 654,69 na 685,25 evra) in v letu 2012 7,2-odstotno (zvišanje s 685,25 na 734,15 evra).

Tabela 5: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2010, v o. t.

Upošteva le dejavnosti ZS z največ prejemniki MP	Regresivno zvišanje plač		Linearno zvišanje plač	
	Dvig plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.	Dvig plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.
Dvig plač do prehodne višine MP (654,69 EUR)	9,6	0,7	9,6	0,7
od 655 do 680 EUR	9,0	0,2	9,0	0,2
od 681 do 1.005 EUR	5,0	0,4	5,0	0,4
od 1.006 do 1.300 EUR	4,0	0,2	5,0	0,2
od 1.301 do 2.100 EUR	3,0	0,1	5,0	0,2
od 2.101 EUR	2,0	0,0	5,0	0,1
Prispevek k rasti zaradi zvišanja drugih plač, v o. t.		0,9		1,1

Vir: SURS – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: ZS – zasebni sektor; MP – minimalna plača.

Ob predpostavki porazdelitve zaposlenih iz septembra 2008 in ob simuliranju 9,6-odstotnega zvišanja bruto plač znaša prispevek k nominalnemu zvišanju bruto plače zasebnega sektorja v letu 2010 0,7 o. t. (gl. tabelo 5). Po enakem algoritmu je za leto 2011 ocenjen prispevek k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v višini 0,4 o. t. (gl. tabelo 6), v letu 2012, ko se mora višina minimalne plače dokončno prilagoditi pa v višini 0,9 o. t. (gl. tabelo 7). Do tolikšnega zvišanja rasti povprečne bruto plače v zasebnem sektorju v posameznih letih privede le dvig plač tistim zaposlenim, ki so pred dvigom minimalne plače prejeli plačo, nižjo od nove minimalne plače, dvig njihovih plač pa je predviden le do višine vsakoletnega prehodnega zneska nove minimalne plače.

Tabela 6: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2011, v o. t.

Upošteva le dejavnosti ZS z največ prejemniki MP	Regresivno zvišanje plač		Linearno zvišanje plač	
	Odstotek dviga plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.	Odstotek dviga plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.
Dvig plač do prehodne višine MP (685,25 EUR)	4,6	0,4	4,6	0,4
od 686 do 745 EUR	4,3	0,2	4,3	0,2
od 746 do 1.005 EUR	3,0	0,2	3,0	0,2
od 1.006 do 1.300 EUR	2,5	0,1	3,0	0,1
od 1.301 do 2.100 EUR	2,0	0,1	3,0	0,1
od 2.101 EUR	1,5	0,0	3,0	0,1
Prispevek k rasti zaradi zvišanja drugih plač, v o. t.		0,6		0,7

Vir: SURS – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: ZS – zasebni sektor; MP – minimalna plača.

Če želimo oceniti še vpliv mogočega zvišanja plač drugih zaposlenih nad pragom minimalne plače na rast bruto plače zasebnega sektorja, moramo določiti predpostavke o odstotku zvišanja plač tej skupini zaposlenih. V prvi simulaciji ponovno predpostavljamo, da se bo pritisk na zvišanje plač drugih zaposlenih pojavil le v tistih dejavnostih zasebnega sektorja, ki so najbolj obremenjene s prejemniki minimalne plače,¹⁷ v drugi pa, da se bodo ti pritiski pojavili v prav vseh dejavnostih. Po obeh različicah ocenjujemo tri tipe zvišanja plač: (1) linearno zvišanje v vseh preostalih plačnih razredih (v višini 5 % v letu 2010, 3 % v letu 2011 in 4 % v letu 2012¹⁸), (2) regresivno zvišanje v vseh preostalih plačnih razredih (v letu 2010 npr. se zvišanje plač umirja z 1-odstotno regresijo (5 %, 4 %, 3 %, 2 %), (3) regresivno zvišanje v le prvih dveh plačnih razredih nad minimalno plačo. Rezultati simulacij kažejo, da bi v letu 2010 zaradi zvišanja plač zaposlenim nad pragom minimalne plače lahko prišlo do dodatnih pritiskov na rast plač v zasebnem sektorju, in sicer v razponu od 0,6¹⁹ do 1,1 o. t. (gl. tabelo 5), če upoštevamo, da bi do pritiska plač prišlo le v tistih dejavnostih, kjer je zgostitev okoli minimalne plače najvišja. Ob podobnih predpostavkah bi v letih 2011 in 2012 prispevek k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja lahko znašal med 0,4 in 0,7 o. t. (oz. 0,9 o. t., gl. tabeli 6 in 7). Ob upoštevanju vseh dejavnosti zasebnega sektorja bi bili pritiski na rast plač lahko tudi precej višji, kar pa se nam zdi povsem nerealno. Ob predpostavki 5-, 3- oz. 4-odstotnega povečanja plač vsem zaposlenim nad pragom minimalne plače v letih 2010 do 2012 bi pritiski na rast bruto plače zasebnega sektorja lahko znašali tudi do 3,9 o. t. (2010), 2,6 o. t. (2011) oz. 3,3 o. t. (2012); gl. tabele P.5, P.6 in P.7 v prilogi. Tolikšna povišanja plač in s tem prispevek k rasti bruto plače sektorja so po naši oceni absolutno pretirana (in navedena le kot skrajna meja), saj po vsej verjetnosti med krizo ne bo prišlo do pritiskov na rast plač prav v vseh dejavnostih in v vseh plačnih razredih.

Po naši oceni bo dvig minimalne plače vplival na nekoliko višjo rast bruto plače zasebnega sektorja. Ker imajo podjetja zakonsko možnost dvoletnega postopnega prilagajanja novi ravni minimalne plače, ocenjujemo da bo dvig minimalne plače postopen. V tem primeru bi prispevek k rasti bruto plače zasebnega sektorja v letu 2010 znašal 0,7 o. t., v letu 2011 0,4 o. t., v letu 2012, ko se mora višina minimalne plače dokončno prilagoditi, pa 0,9 o. t. Do tolikšnega zvišanja rasti povprečne bruto plače sektorja v posameznih letih privede dvig plač tistim zaposlenim, ki so pred dvigom minimalne plače prejeli plačo, nižjo od nove minimalne plače. Prispevek k rasti povprečne plače sektorja zaradi dodatnih pritiskov oz. zvišanja plač vsem drugim zaposlenim nad

¹⁷ Gl. opombo 16.

¹⁸ Odstotki povečanja sledijo zvišanju minimalne plače v tistem letu.

¹⁹ Če bi se plače zvišale le zaposlenim v prvih dveh višjih plačnih razredih.

pragom minimalne plače – pa bi lahko v letu 2010 znašal od 0,6 do 1,1 o. t. (v letih 2011 in 2012 pa med 0,4 in 0,7 oz. 0,9 o. t.), če upoštevamo, da bi do pritiskov na rast plač prišlo le v tistih dejavnostih, v katerih je zgostitev okoli minimalne plače najvišja (ob upoštevanju vseh dejavnosti zasebnega sektorja pa bi bili pritiski precej višji).

Tabela 7: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2012, v o. t.

Upoštevaje le dejavnosti ZS z največ prejemniki MP	Regresivno zvišanje plač		Linearno zvišanje plač	
	Odstotek dviga plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.	Odstotek dviga plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.
Dvig plač do končne višine MP (734,15 EUR)	7,2	0,9	7,2	0,9
od 686 do 745 EUR	6,5	0,1	6,5	0,1
od 746 do 1.005 EUR	4,0	0,3	4,0	0,3
od 1.006 do 1.300 EUR	3,0	0,1	4,0	0,2
od 1.301 do 2.100 EUR	2,0	0,1	4,0	0,2
od 2.101 EUR	1,0	0,0	4,0	0,1
Prispevek k rasti zaradi zvišanja drugih plač, v o. t.		0,6		0,9

Vir: SURS – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: ZS – zasebni sektor; MP – minimalna plača.

Verjetnost, da bi se minimalna plača zvišala povsod naenkrat, se nam zdi zanemarljiva, a ob tej predpostavki bi se rast povprečne bruto plače zasebnega sektorja letos le zaradi dviga plač tistim zaposlenim, ki so pred dvigom minimalne plače prejeli plačo, nižjo od nove minimalne plače, zvišala nominalno za 2,1 o. t. Dodatnih pritiskov na rast plač v zasebnem sektorju (zaradi zvišanja plač drugim zaposlenim nad pragom minimalne plače v dejavnostih z največ prejemniki minimalne plače) bi lahko bilo v višini od 0,4 do 1,9 o. t. (ob upoštevanju vseh dejavnosti zasebnega sektorja pa bi bili ti pritiski bistveno višji).

6 OCENA VPLIVA DVIGA MINIMALNE PLAČE NA ZAPOSLENOST

Povpraševanje po delu je po Hamermeshu (1993) kakršna koli odločitev delodajalca o delavcih, zaposlenih v njegovem podjetju, in sicer o zaposlovanju, učenju oz. izpopolnjevanju in njihovi nadomestitvi. Taka opredelitev povpraševanja po delu implicitno loči proučevanje ekonomike dela na dva dela, ponudbo dela in povpraševanje po delu. Medtem ko je bila ta ločitev smiselna do leta 1960, pred razcvetom empiričnih in teoretičnih študij, zdaj ni najučinkovitejša. Razvilo se je precej različic, ki se med seboj precej razlikujejo in že same po sebi pomenijo različne teme.

Današnja opredelitev povpraševanja po delu ima korenine v Marshallovem načinu analize, ki je po Hicksovi objavi leta 1932 postal formalna analiza strukture produkcije in vpliva te strukture na zaposlenost in delovne ure. Tak način analize je postal jedro proučevanja sodobnega povpraševanja po delu, kar pomeni, da se je narava produkcije dobro proučila, in sicer konceptualno in empirično.

Povpraševanje po delu seveda ni zgolj neoklasična statična primerjava odzivov delodajalcev na mejne spremembe povpraševanja po proizvodih in cenah inputov. V to vrsto analize spada tudi proučevanje vplivov velikih sprememb, kot so šoki na zaposlenost in povprečno število delovnih ur, prav tako pa tudi proučevanje časovnega prilagajanja, zaposlenosti in delovnih ur mejnim in nemejnim spremembam. Že Marshall je razlago povpraševanja po delu razširil s proučevanjem stopnje spremenljivosti delavčevega napora v odnosu do njegove produktivnosti ter posredno s povpraševanjem po delu. Ta že zgodaj opažena lastnost edinstvenosti povpraševanja po delu v primerjavi z drugimi produkcijskimi faktorji je postala ponovno aktualna pri današnjem proučevanju mikroekonomskih temeljev makroekonomskih fluktuacij.

6.1 Model

Osnovni model naše analize je dinamična specifikacija povpraševanja po delu:

$$\ln EMP_{i,t} = \sum_{j=1}^n \alpha_j EMP_{i,t-j} + \sum_{j=1}^n \beta_j \ln LCEMP_{i,t-j} + \sum_{j=1}^n \gamma_j \ln S_{i,t-j} + \sum_{j=1}^n \lambda_j (\ln LCEMP_{i,t-j} \times D_{i,t-j}) + \sum_{j=1}^n \delta_j \ln R_{i,t-j} + \tau D_{i,t} + v_i + t_t + \varepsilon_{i,t}, \quad (1)$$
$$i = 1, \dots, N \quad t = 1, \dots, T.$$

kjer i označuje podjetje, t pa leto. EMP pomeni povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju, $LCEMP$ so realni stroški dela na zaposlenega (bruto bruto plača²⁰), S so realni čisti prihodki od prodaje, R so realni stroški najema kapitala in D je slamnata spremenljivka za velikost podjetja, regije in dejavnosti. Stroški dela na zaposlenega in čisti prihodki od prodaje so deflacionirani s povprečnim letnim indeksom cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu. Stroški najema kapitala pa so deflacionirani z deflatorji dodane vrednosti (referenčno leto 1995). v_i so tako imenovani stalni učinki, ki kontrolirajo tiste determinante zaposlenosti podjetij, ki se v času ne spreminjajo; t_t pa so splošni časovni učinki, ki zajemajo učinke poslovnega cikla, ki bi sicer lahko povzročili t.i. nepravo korelacijo med

²⁰ V tem znesku so vključeni stroški plač, stroški pokojninskih in drugih zavarovanj ter drugi stroški dela.

zaposlenostjo in neodvisnimi spremenljivkami. $\varepsilon_{i,t}$ pa je serialno nekorelirana potencialno heteroskedastična napaka.

Model predpostavlja podjetja, katerih glavni cilj je maksimiranje dobička, in ker se podjetja srečujejo z omejitvami, ki jih predstavlja Cobb-Douglasova produkcijska funkcija, maksimiranje dobička pomeni minimiziranje stroškov. Predpostavlja se tudi dolgoročno ravnotežje, ki se mu podjetje prilagaja s kvadratnimi prilagoditvenimi stroški.

Pri obnašanju podjetij na trgu dela so lahko značilne razlike med različnimi skupinami podjetij, ki vplivajo na različni način prilagajanja podjetij tržnim razmeram. Zaradi tega je bil v empiričnem delu dan poseben poudarek ugotavljanju teh značilnosti. Testirali smo heterogenost raznovrstnost povpraševanja po delu med različnimi sektorji, med različno velikimi podjetji in med različnimi regijami. Prav tako smo testirali ali se koeficienta elastičnosti stroškov dela na zaposlenost v času spreminjata.

Pri ocenjevanju funkcije povpraševanja po delu je vedno problem opredelitve stroškov kapitala. Opredelili smo ga kot:

$$\frac{\log(1+i_t)}{\frac{P_{it}}{P_{it-1}}} - 1 \quad (2)$$

kjer je i dolgoročna obrestna mera za posojila podjetjem v času t , P_{it} pa je deflator dodane vrednosti. Vpliv te spremenljivke je neznačilen, zato smo ga iz nadaljnje analize izločili. Prav tako smo testirali značilnost indeksa cen proizvajalcev, ki se v literaturi tudi uporablja za približek stroška kapitala, vendar je bil tudi vpliv tega neznačilen. Izpustitev stroškov kapitala iz osnovne enačbe lahko vnese pristranskost v elastičnost stroškov dela, vendar pa se koeficienti in njihova značilnost z vključitvijo stroškov kapitala bistveno ne spremenijo.

6.2 Metodologija

V empirični analizi smo za ocenjevanje dinamične funkcije povpraševanja po delu uporabili posplošeno metodo momentov ali metodo GMM (angl. Generalized-Method-of-Moments), ki sta jo vpeljala Blundell in Bond (1998). Ta t. i. sistemska cenilka pomeni kombinacijo sistema regresijskih enačb v diferencialih in regresijskih enačb v nivojih. Instrumenti za regresijsko enačbo v diferencialih so odložene nivojske spremenljivke, instrumenti za regresijsko enačbo v nivojih pa so odložene difference ustreznih spremenljivk.

Druga pogosto uporabljena metoda ocenjevanja dinamičnih panelov je prav tako posplošena metoda momentov, ki pa so jo vpeljali Holtz-Eakin, Newey in Rosen (1990), Arellano in Bond (1991) ter Arellano in Bover (1995). Njeno bistvo je, da s preoblikovanjem modela izločimo vplive, značilne za individualne enote v vzorcu, in nato za ocenjevanje modela uporabimo instrumentalne spremenljivke, pri čemer pa med instrumentalne spremenljivke dodatno vključimo tudi odložene vrednosti pojasnjevalnih spremenljivk. Od Blundell-Bondove (1998) cenilke se razlikuje po tem, da ne vključuje regresijskih enačb v nivojih. Ker so Alonso-Borrego in Arellano (1996) ter Blundell in Bond (1998) pokazali, da so pri veliki persistentnosti pojasnjevalnih spremenljivk odložene spremenljivke v nivoju šibki instrumenti za regresijsko enačbo v diferencialih in tako povzročajo pristranskost ocenjevanih koeficientov navzdol, je ta metoda v našem primeru,

ko zaposlenost izkazuje veliko persistentnost v času, neprimerna. Sistemska cenilka z uporabo dodatnih pogojnih momentov ta problem obide.

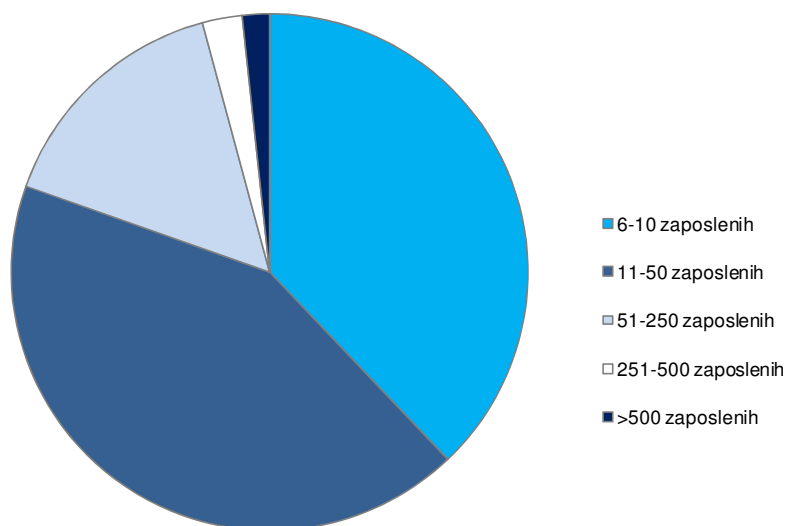
Osredotočili smo se na za pristranskost popravljeno variančno-kovariančno matriko parametrov (VCE robustno dvostopenjsko GMM cenilko), ki je integrirana v WC-robustni cenilki (Windmeijer 2005). Simulacijske študije Arellana in Bonda (1991), Blundella in Bonda (1998) ter Windmeijerja (2000) so pokazale, da so standardne VCE robustne dvostopenjske GMM cenilke precej pristranske in so asimptotične standardne napake premajhne oziroma pristranske navzdol. Windmeijer (2005) je tako izpeljal za pristranskost popravljeno VCE robustno dvostopenjsko GMM cenilko, ki smo jo uporabili tudi mi.

Konsistentnost GMM cenilke je odvisna od veljavnosti oziroma ustreznosti uporabljenih instrumentov. Za njeno preverjanje uporabljamo dva specifikacijska testa predlagali Arellano in Bond (1991), Arellano in Bover (1995) ter Blundell in Bond (1998). Prvi je Sarganov test, ki testira splošno ustreznost instrumentov. Drugi je Arellano-Bondov test za preverjanje neprisotnosti avtokorelacije v ostankih modela.

6.3 Podatki

Funkcijo povpraševanja po delu smo ocenili na podlagi podjetniških podatkov AJPES za obdobje od 1995 do 2007. Celotna zbirka vsebuje 45.465 podjetij s povprečnim šestletnim časovnim horizontom, kar pomeni 305.835 enot. Ta zbirka vključuje vse gospodarske družbe v Sloveniji, vključeni niso samo samostojni podjetniki in zadruga. Najprej smo iz nje izločili vsa podjetja, ki so imela nepopolne ali slabe podatke, ter končno še tista, ki so imela manj kot 6 zaposlenih. Končni vzorec sestoji iz 10.504 podjetij, kar pomeni 62.524 enot.

Slika 3: Porazdelitev podjetij glede na število zaposlenih, 1995–2007, delež v %

Vir: AJPES, lastni izračuni.

Slika 3 prikazuje porazdelitev podjetij glede na število zaposlenih. Največji delež (42 %) zajemajo podjetja z 11 do 50 zaposlenimi, sledijo podjetja s 6 do 10 zaposlenimi (38 %), približno polovico manj je podjetij z 51 do 250 zaposlenimi, največjih podjetij z več kot 500 zaposlenimi pa je približno 2 %.

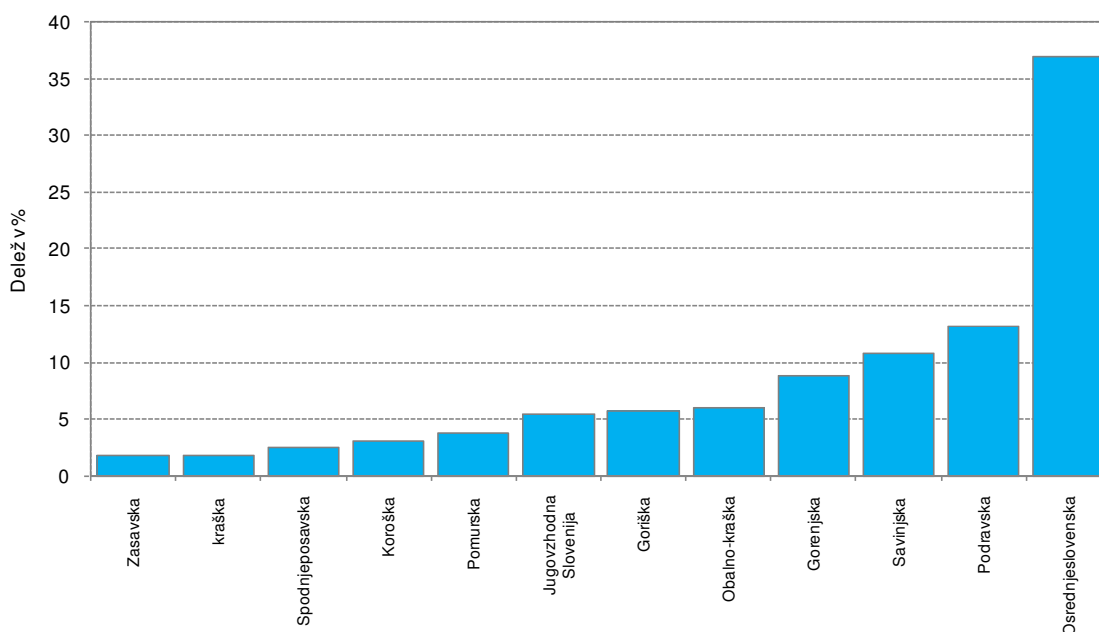
Tabela 8 prikazuje delež podjetij v vzorcu po posameznih dejavnostih, slika 4 pa po posameznih regijah. Kot lahko vidimo so v vzorcu reprezentativno zastopane vse panoge in vse regije.

Tabela 8: Porazdelitev podjetij glede na dejavnost, 1995–2007

Dejavnost	Delež podjetij, v %
Kmetijsko-ribiške dejavnosti	1,6
Predelovalne dejavnosti	29,1
Rudarstvo	0,37
Energetika	1,2
Gradbeništvo	10,8
Proizvodne storitve	34,8
Poslovne storitve	17,5
Javne storitve	4,6

Vir: AJPES, lastni izračuni.

Slika 4: Porazdelitev podjetij po regijah, 1995–2007

Vir: AJPES, lastni izračuni.

6.4 Rezultati

V tabeli 9 so predstavljene ocene dinamične funkcije povpraševanja po delu. Iz rezultatov je mogoče razbrati, da je odvisna spremenljivka zelo persistentna v času, značilno odložen koeficient je blizu 1, zaposlenost na drugem odlogu pa je neznačilna. Podobno visoko oceno inercije zaposlenosti so ugotovile tudi druge študije za Slovenijo, Španijo, Portugalsko, Belgijo, Madžarsko in Rusijo (Brezigar (1999), Domadenik in drugi (2001), Bentollila in Saint-Paul (1993), Benito in Hernando (2003), Konings in Lehman (2001)).

Za izračun vpliva dviga minimalne plače na zaposlenost sta najzanimivejša koeficienta kratkoročne in dolgoročne elastičnosti stroškov dela na zaposlenost. Kratkoročna elastičnost je $-0,44\%$, kar pomeni, da se

zaposlenost ob 1-odstotnem povečanju stroškov dela v povprečju zmanjša za 0,44 %. Dolgoročna elastičnost oziroma vrednost, h kateri konvergirajo vrednosti kratkoročnih elastičnosti, pa znaša $-1,49$ %, se pravi, da se podjetja dolgoročno na 1-odstotno zvišanje stroškov dela odzivajo z 1,49-odstotnim znižanjem zaposlenosti.

Navaretti, Turrini in Checchi (2003) so primerjali ocene dinamične funkcije povpraševanja po delu za različne evropske države²¹ za obdobje od 1994 do 2000. Vrednosti kratkoročnih koeficientov elastičnosti stroškov dela se po posameznih državah spreminjajo med $-0,31$ in $-1,06$. Vrednosti koeficientov dolgoročnih elastičnosti pa je v intervalu od $-0,53$ do $-5,77$. Analiza funkcije povpraševanja po delu za države na prehodu je bila aktualna predvsem v obdobju prehoda, tako da večina študij analizira obdobje konec osemdesetih in začetek devetdesetih let, zato velikosti ocenjenih koeficientov niso ravno primerljive z našo študijo.²²

Tabela 9: Ocene dinamične funkcije povpraševanja po delu, odvisna spremenljivka je logaritem števila zaposlenih

zaposlenost (t-1)	0,90*** (0,03)
stroški dela	$-0,44$ *** (0,11)
stroški dela (t-1)	$0,29$ *** (0,10)
d-r stroški dela	$-1,49$ *** (0,43)
prodaja	$0,65$ *** (0,04)
prodaja (t-1)	$-0,49$ *** (0,06)
prodaja (t-2)	$-0,05$ *** (0,02)
d-r prodaja	$1,11$ *** (0,18)
štev. enot opazovanj	62.524
N	10.504
Sargan R^2 (60)	48,29
verjetnost	0,86
M1	-10,00
M2	-1,30

Opomba: WC-robustna dvostopenjska cenilka. Vse spremenljivke so v logaritmih. Regresija vključuje časovne slamnate spremenljivke. Robustne standardne napake v oklepajih. *** pomeni statistično značilne koeficiente pri eno odstotni stopnji tveganja. Konstanta ni poročana.

Legenda: zaposlenost je število zaposlenih glede na delovne ure, d-r pomeni dolgoročno, stroški dela in prodaja sta deflacirana z indeksom cen proizvajalcev.

Kratkoročna elastičnost prihodkov je pozitivna in značilna ter nam pove, da se je zaposlenost v proučevanem obdobju zaradi povečanja dohodkov za 1 % povečala za 0,62 %. Dolgoročna elastičnost je prav tako pozitivna in višja od kratkoročne za 0,49 o. t.

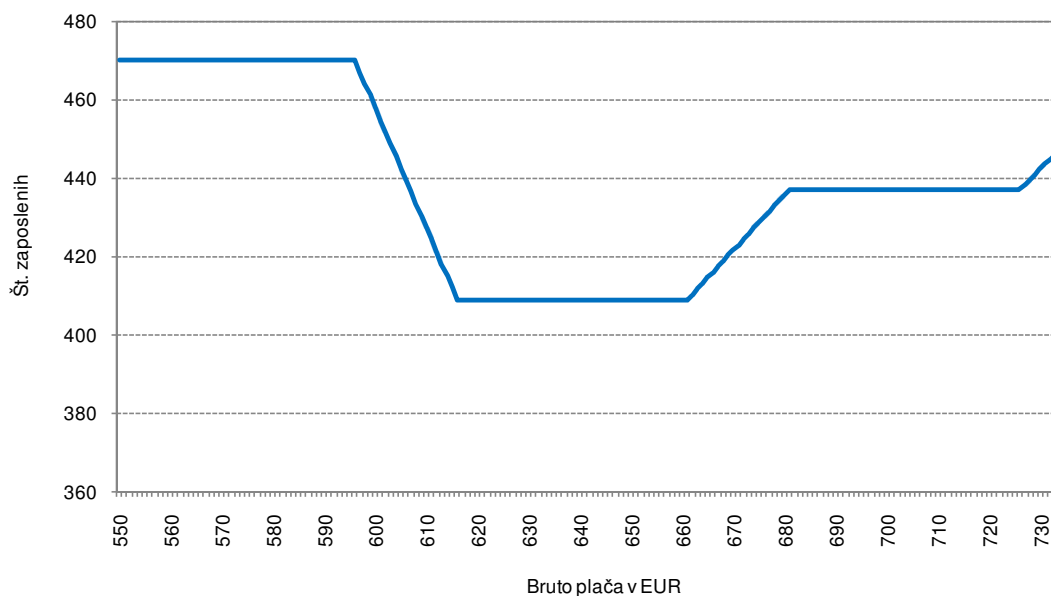
²¹ Funkcijo povpraševanja po delu so ocenjevali za te države: Belgija, Danska, Španija, Finska, Francija, Nemčija, Italija, Nizozemska, Norveška, Švedska in Velika Britanija.

²² Gl. Basu in drugi (1997), Kőrösi (1997) in Singer (1995).

V drugem koraku smo ocenjevali enak model, kot je opisan zgoraj, le da smo vanj vključili slamnate spremenljivke za regije, dejavnosti in leta. Zanimala nas je značilnost koeficienta pred produktom teh slamnatih spremenljivk s stroški dela. Glede na to, da so bili vsi koeficienti neznačilni, smo sklepali, da so ocenjene elastičnosti stroškov dela robustne v času ter da se podjetja podobno odzivajo na spremembe plač ne glede na regijo ali dejavnost.

Izsledki te analize v prejšnji točki kažejo, kako so se podjetja v preteklosti odzivala na povečanje stroškov dela. Videli smo, da se podjetja na 1-odstoten dvig stroškov dela odzivajo z 0,44-odstotnim zmanjšanjem zaposlenosti kratkoročno in z 1,45-odstotnim zmanjšanjem dolgoročno. V tem delu apliciramo ta mehanizem na dejansko število prejemnikov minimalne plače in pri tem upoštevamo dejansko porazdelitev plač. Ob predpostavki, da se porazdelitev plač od septembra 2008 pa do danes ni bistveno spremenila, lahko trdimo, da se je približno tretjini novih prejemnikov minimalne plače bruto plača povečala za 22,9 %, tretjini za 10,5 % in tretjini za samo 3,7 %. Podrobnejša porazdelitev plač za zaposlene z minimalno bruto plačo v višini 734 evrov je prikazana na sliki 5.

Slika 5: Porazdelitev zaposlenih v zasebnem sektorju po višini bruto plače, september 2008, po dejavnostih SKD 2008

Vir: SURS – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008.

Ob upoštevanju kratkoročne elastičnosti stroškov dela, to pomeni, da se bo zaposlenost zmanjšala za 10,3 % v prvi skupini, 4,7 % v drugi skupini in za 1,7 % v tretji skupini zaposlenih, kar pomeni 5151 zaposlenih. Na dolgi rok pa sledi, da se bo zaposlenost zmanjšala za 34,3 %, 15,7 % in 5,6 %, po posameznih razredih zaposlenih, kar skupno znaša 17169 zaposlenih.²³

Z drugimi besedami povedano, bo ob predpostavki takojšnjega dviga minimalne plače na raven 734,15 evra na kratek rok zaradi uvedbe nove minimalne plače zaposlitev izgubilo 5151 zaposlenih v gospodarskih družbah. Naše kratkoročne ocene so zelo podobne ocenam GZS, ki naj bi po poročanju Dnevnika (13.2.2010)

²³ Pri tem izračunu smo predpostavljali normalno porazdelitev zaposlenih, ki je v tem primeru, konzervativna predpostavka, saj je porazdelitev pri nižjih plačah asimetrična v levo.

ocenili, da bo ob predpostavki dviga minimalne plače na 600 evrov (torej za 38 evrov več kot se dejansko je) zaposlitev izgubilo 4.711 zaposlenih.

Dolgoročno naj bi zaradi višje minimalne plače zaposlitev izgubilo 17.169 zaposlenih. Dolgi rok upošteva nadaljnje prilagoditve v gospodarstvu, kot sta odpuščanje v podjetjih, ki bodo izkoristila kratkoročne rezerve, in propadanje podjetij, ki jim ne bo uspelo zvišati dodane vrednosti in zaposlujejo predvsem nizkokvalificirano delovno silo. Vse to velja ob predpostavki, da ostanejo druge razmere, kot so povpraševanje po končnih proizvodih in kreditiranje podjetij, nespremenjene. Prav tako niso upoštevani pritiski na druge plače.

7 SKLEP

Z novim zakonom o minimalni plači se je v Sloveniji minimalna plača prvič tako izrazito povečala. V prispevku smo avtorice ocenjevale vpliv zvišanja minimalne plače na število njenih prejemnikov, na rast plač v zasebnem sektorju in na zaposlenost.

Zaradi zvišanja minimalne plače z novim zakonom o minimalni plači se bo povečalo število njenih prejemnikov. Ob predpostavki porazdelitve zaposlenih iz leta 2008, v katerem še ni bilo tako množičnega odpuščanja zaposlenih v zasebnem sektorju, kot smo mu bili priča v letu 2009, in ne glede na zmožnost gospodarskih subjektov za izplačevanje minimalne plače v tej višini bi novo minimalno plačo prejelo 87.320 zaposlenih. Tako bi se delež prejemnikov v odstotku zaposlenih povečal s 3 % na predvidoma 14,2 %, kar bi nas po podatkih EUROSTAT-a uvrstilo med države EU z najvišjim deležem prejemnikov, kot so Francija, Bolgarija, Latvija, Luksemburg in Litva. Ocenjujemo, da bo posledica zakonsko določenega dviga minimalne plače povečana koncentracija zaposlenih z nizkimi plačami in tudi zvišanje uravnalovke v tem predelu zaposlenih. Koncentracija bo najbolj prisotna v dejavnostih z visokim deležem zaposlenih z nizko izobrazbo, kjer bo kljub znižanju števila zaposlenih še vedno največ prejemnikov minimalne plače. Porazdelitev zaposlenih po višini bruto plače je v predelu nizkih plač zelo zgoščena zlasti v dejavnosti gostinstva (kjer naj bi se delež prejemnikov minimalne plače s 6,2 % zaposlenih v tej dejavnosti po novem povzpela na 29,6 %) in v gradbeništvu (s 7,8 % na 27,8 %). Za približno toliko odstotnih točk bi se delež zvišal tudi v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, kjer pa je bil delež zelo visok že v letu 2008 (21,5 %), z dvigom minimalne plače pa bi se povzpela na 40,9 %. Nekoliko manjše zvišanje bi bilo v trgovini (z 2,4 % na 17,4 %) in predelovalnih dejavnostih (s 3,7 % na 17,6 %).

Po naši oceni bo dvig minimalne plače vplival na rast bruto plače zasebnega sektorja. Ocenjujemo, da bo dvig postopen. V tem primeru bi prispevek k rasti bruto plače zasebnega sektorja v letu 2010 znašal okrog 0,7 o. t., v letu 2011 0,4 o. t., v letu 2012 pa 0,9 o. t. Do tolikšnega zvišanja povprečne bruto plače sektorja v posameznih letih privede dvig plač tistim zaposlenim, ki so pred dvigom prejeli plačo, nižjo od nove minimalne plače. Ocenjujemo, da med krizo ne bo prišlo do dodatnih pritiskov na rast povprečne plače sektorja prav v vseh dejavnostih in v vseh plačnih razredih, ampak najverjetneje (če sploh) le v tistih, v katerih je prejemnikov minimalne plače največ in v katerih se bodo plačna razmerja zaradi tega najbolj porušila. V tem primeru bi znašal učinek dodatnih pritiskov na rast povprečne plače sektorja v letu 2010 od 0,6 do 1,1 o. t., v letih 2011 in 2012 pa med 0,4 in 0,7 o. t. (oz. 0,9 o. t.), ob upoštevanju vseh dejavnosti zasebnega sektorja pa bi bil precej višji. Verjetnost, da bi se minimalna plača zvišala povsod takoj in v celotnem znesku, se nam zdi zanemarljiva, a ob tej predpostavki bi se povprečna bruto plača zasebnega sektorja letos le zaradi dviga plač tistim zaposlenim, ki so pred dvigom minimalne plače prejeli plačo, nižjo od nove minimalne plače, zvišala nominalno za 2,1 o. t. Dodatnih pritiskov na rast plač v zasebnem sektorju bi bilo lahko v tem primeru (zaradi zvišanja plač drugim zaposlenim nad pragom minimalne plače v dejavnostih z največ prejemniki minimalne plače) od 0,4 do 1,9 o. t., ob upoštevanju vseh dejavnosti zasebnega sektorja pa bi bili ti pritiski bistveno višji.

Glede na to, kako so se slovenska podjetja v preteklosti odzivala na povečanje stroškov dela, in ob upoštevanju porazdelitve bruto plač, ocen funkcije povpraševanja po delu²⁴ in ob predpostavki takojšnjega dviga minimalne plače na raven 734,15 evra analiza kaže, da bo na kratek rok zaradi uvedbe nove minimalne plače zaposlitev izgubilo 5.151 zaposlenih v gospodarskih družbah. Na dolgi rok naj bi zaradi višje minimalne

²⁴ Upoštevani so tudi tisti, ki niso polni zaposleni in so prejeli bruto plačo, nižjo od minimalne.

plače zaposlitev izgubilo 17.169 zaposlenih. Dolgi rok upošteva drugi val prilagoditev v gospodarstvu, kot sta odpuščanje v podjetjih, ki bodo izkoristila kratkoročne rezerve, ter propadanje podjetij, ki jim ne bo uspelo zvišati dodane vrednosti in zaposlujejo predvsem nizkokvalificirano delovno silo. Vse to velja ob predpostavki, da ostanejo druge razmere, kot so povpraševanje po končnih proizvodih in kreditiranje podjetij, nespremenjene. Prav tako niso upoštevani pritiski na druge plače.

LITERATURA IN VIRI

Literatura

1. Addison, J. T., in Teixeira, P. (2001). Employment Adjustment in Portugal: Evidence from Aggregate and Firm Data. IZA Discussion Paper No. 391. Bonn: Institute for the Study of Labor.
2. Alonso-Borrego, C., in Arellano, M. (1996). Symmetrically Normalised Instrumental Variable estimation Using Panel Data. CEMFI Working Paper No. 9612. Madrid: Center for Monetary and Financial Studies.
3. Arellano, M., in Bond, S. R. (1991). Some Tests of Specification for Panel Data: Monte Carlo Evidence and an Application to Employment Equations. *Review of Economic Studies*, 58(2), 277 do 297.
4. Basu, S., Estrin, S., in Svejnar, J. (2004). Employment Determination in Enterprises under Communism and in Transition: Evidence from Central Europe. IZA Discussion Paper No. 1370. Bonn: Institute for the Study of Labor.
5. Benito, A., in Hernando, I. (2003). Labour Demand, Flexible Contracts and Financial Factors: New Evidence from Spain. Working Paper No. 312. Madrid: Banco de España.
6. Blundell, R., Bond, S., in Windmeijer, F. (2000). Estimation in Dynamic Panel Data Models: Improving on the Performance of the Standard GMM Estimator. IFS Working Papers No. W00/12. Pridobljeno 10. 9. 2009 na <http://www.ifs.org.uk/wps/wp0012.pdf>
7. Bresson, G., Kramarz, F., in Sevestre, P. (1992). Heterogeneous Labour and the Dynamics of Aggregate Labour Demand. *Empirical Economics.*, (17), 153 do 168.
8. Brezigar, A. (1999). Empirična analiza funkcije povpraševanja po delu v Sloveniji za obdobje 1992–98. (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
9. Bruno, G. S. F., Falzoni, A. M., in Helg, R. (2001). Measuring the Effect of Globalization on Labour Demand Elasticity: An Empirical Application to OECD Countries. FLOWENLA Discussion Paper No. 2. Hamburg: Hamburg Institute of International Economics.
10. Bun, M., in Windmeijer, F. (2007). The Weak Instrument Problem of the System GMM Estimator in Dynamic Panel Data Models. CEMMAP Working Papers No. CWP08/07.
11. Checchi, D., Navaretti, G. B., in Turrini, A. (2003). Adjusting Labour Demand: Multinational versus National Firms do A Cross do European Analysis. *Journal of the European Economic Association*, (2/3), 708 do 719.
12. Dernovšek, I. (13. 2. 2010). Tekmovanje v črnih napovedih ob dvigu minimalne plače: UMAR napoveduje 20.000 novih brezposelnih, GZS vztraja, da jih bo več kot 74.000. *Dnevnik*. Pridobljeno 15. 2. 2010 na http://www.dnevnik.si/tiskane_izdaje/dnevnik/1042337321.
13. Domadenik, P., Prašnikar, J., in Svejnar, J. (2001, maj). Restructuring Slovenian Firms in Imperfectly Developed Markets. Pridobljeno 1. 9 2009 na http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/konference/06/06_domadenik.pdf
14. Domadenik, P., Prašnikar, J., in Svejnar, J. (2008). Restructuring of firms in transition: ownership, institutions and openness to trade. *Journal of International Business Studies*, (39), 725 do 746.
15. Funke, M., Maurer, W., in Strulik, H. (1999). Capital Structure and Labour Demand: Investigations using German Micro Data. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, (2), 199 do 215.
16. Hamermesh, D. S. (1993). Labor Demand. New Jersey: Princeton University Press.

17. Key Themes in Global Industrial Relations: Minimum wages and relocation of production. (2006). Dublin. European Foundation for the Improvement of living and Working Conditions.
18. Konings, J., in Lehmann, H. (2001). Marshall and Labour Demand in Russia: Going Back to Basics. IZA Discussion Paper No. 372. Bonn: Institute for the Study of Labor.
19. Kőrösi, G. (1997). Labour Demand During Transition in Hungary. Working Paper No. 116. Michigan: William Davidson Institute.
20. Kőrösi, G. (2002). Labour Adjustment and Efficiency in Hungary. Working Paper No. 4. Budapest: Institute of Economics.
21. Singer, M. (1995). Dynamic Labor Demand Estimation and Stability of Coefficients: The Case of the Czech Republic. CERGE-EI Discussion Papers No. 81. Pridobljeno 27. 1. 2010 na <http://www.cerge.cuni.cz/pdf/wp/Wp99.pdf>.
22. Windmeijer, F. (2000). A Finite Sample Correction for the Variance of Linear Two-Step GMM Estimators. IFS Working Papers No. W00/19. Pridobljeno 10. 9. 2009 na <http://www.ifs.org.uk/wps/wp0019.pdf>.

Viri

1. Dogovor o politiki plač in drugih prejemkov zaposlenih v gospodarstvu, Uradni list RS, št. 22/1995.
2. Dogovor o politiki plač v zasebnem sektorju v obdobju 2004–2005, Uradni list RS, št. 55/2004.
3. Dogovor o politiki plač za obdobje 1999–2001, Uradni list RS, št. 22/1999.
4. Key Figures on Europe 2007/08. (2008). Luxembourg: Eurostat.
5. MDDSZ (Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve). Zakon o določitvi minimalne plače. (2006). Pridobljeno 10. 3. 2010 na http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/zakon_min_placa_2006_vlada.pdf.
6. Podatki iz bilance stanja in bilance uspeha za leta 1995–2001. (2002). Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.
7. Podatki iz bilance stanja in bilance uspeha za leta 2002–2005. (2006). Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.
8. Podatki iz bilance stanja in bilance uspeha za leta 2006–2007. (2008). Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.
9. Raziskava ZAP/STRU/L. Zaposlene osebe po velikosti bruto plače, Slovenija, september 2008. Ljubljana: SURS.
10. Slovenski računovodski standardi 2001. Uradni list RS št. 107/2001.
11. Slovenski računovodski standardi 2006. Uradni list RS št. 118/2005.
12. Slovenski računovodski standardi. Uradni list RS št. 69/1993.
13. Socialni sporazum za leto 1995, Uradni list RS, št. 22/1995.
14. Zakon o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač, Uradni list RS, št. 40/1997.
15. Zakon o določitvi minimalne plače, Uradni list RS št. 114/2006.

16. Zakon o dopolnitvi zakona o določitvi minimalne plače, Uradni list RS, št. 36/2008.
17. Zakon o izvajanju socialnega sporazuma za leto 1996, Uradni list RS št. 34/1996.
18. Zakon o minimalni plači, Uradni list RS, št. 13/2010.

PRILOGA

Tabela P. 1: Ocena števila prejemnikov minimalne plače ob predpostavki povišanja bruto minimalne plače na 734 EUR

Šifra dejavn.	Dejavnost	Polno zaposleni	Prejemniki MP	Delež zaposlen.*, ki prejemajo MP, v %	Zaposleni s plačo do 734 EUR	Delež zaposlenih* s plačo do 734 EUR, v %	Povečanje deleža prejemnikov v MP zaradi dviga MP, v o. t.
		1	2	3	4	5	6 = 5 - 3
	Skupaj	613206	20488	3,3	87320	14,2	10,9
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	3815	64	1,7	526	13,8	12,1
A01	Kmet.proizv., lov ter z njima povez.stor.	2352	49	2,1	414	17,6	15,5
A02	Gozdarstvo	1376	13	0,9	101	7,3	6,4
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	87	2	2,3	11	13,2	10,9
B	RUDARSTVO	3173	7	0,2	60	1,9	1,7
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	1059	7	0,7	60	5,7	5,0
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	176983	6586	3,7	31232	17,6	13,9
C10	Proizvodnja živil	10504	359	3,4	2104	20,0	16,6
C11	Proizvodnja pijač	1656	37	2,2	132	8,0	5,7
C13	Proizvodnja tekstilij	5875	263	4,5	1889	32,2	27,7
C14	Proizvodnja oblačil	7417	2167	29,2	5085	68,6	39,3
C15	Proizv. usnja, usnjenih in sorod. izdelk.	3573	291	8,1	1170	32,7	24,6
C16	Obdel.in predel.lesa; proi.izd. iz lesa	7167	478	6,7	2084	29,1	22,4
C17	Proizv. papirja in izdelkov iz papirja	4350	94	2,2	532	12,2	10,1
C18	Tiskar. in razmnož. posnetih nosil.zapisa	4128	115	2,8	640	15,5	12,7
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	6494	36	0,6	376	5,8	5,2
C21	Proizv. farmacevt. surovin in preparatov	4458	1	0,0	3	0,1	0,1
C22	Proizv. izdelkov iz gume in plast. mas	11344	156	1,4	1269	11,2	9,8
C23	Proizv. nekovinskih mineralnih izdelkov	8060	229	2,8	1196	14,8	12,0
C24	Proizvodnja kovin	8368	47	0,6	433	5,2	4,6
C25	Pro.kovin.izdel., razen strojev in naprav	23965	745	3,1	3980	16,6	13,5
C26	Proizv. računal., elektron. in optič.izd.	7986	229	2,9	1904	23,8	21,0
C27	Proizvodnja električnih naprav	18178	386	2,1	3050	16,8	14,7
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	14807	101	0,7	1163	7,9	7,2
C29	Proizv. motor.vozil, prikolic in polprik.	13320	58	0,4	1039	7,8	7,4
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	1322	13	1,0	90	6,8	5,8
C31	Proizvodnja povišstva	7740	632	8,2	2357	30,5	22,3
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	2235	100	4,5	464	20,8	16,3
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	3956	49	1,2	271	6,9	5,6
D	OSKRBA Z EL. ENERGIJO, PLINOM IN PARO	6989	2	0,0	44	0,6	0,6
D35	Oskrba z elektr. energ., plinom, paro	6989	2	0,0	44	0,6	0,6
E	OSKRBA Z VODO; SANIRANJE OKOLJA	7787	34	0,4	495	6,4	5,9
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distrib. vode	3041	11	0,4	148	4,9	4,5
E37	Ravnanje z odpadki	329	0	0,0	25	7,5	7,5
E38	Zbir. in odvoz odpadkov; prid.sekund.sur.	4266	12	0,3	284	6,7	6,4
E39	Sanir. okolja in dr. ravnanje z odpadki	151	11	7,3	37	24,8	17,5
F	GRADBENIŠTVO	43139	3379	7,8	11983	27,8	19,9
F41	Gradnja stavb	15574	1563	10,0	5985	38,4	28,4
F42	Gradnja inženirskih objektov	10466	392	3,7	1361	13,0	9,3
F43	Specializirana gradbena dela	17099	1424	8,3	4637	27,1	18,8
G	TRGOVINA; VZDRŽ. IN POPR. MOTORNIH VOZIL	84799	2044	2,4	14732	17,4	15,0
G45	Trgov.z motor. vozili in popravila mot.v.	9582	134	1,4	898	9,4	8,0
G46	Posred.in trg.na deb., razen z mot.voz.	31813	726	2,3	3979	12,5	10,2
G47	Trg.na drobno, razen z motornimi vozili	43404	1184	2,7	9855	22,7	20,0
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	33609	852	2,5	3829	11,4	8,9
H49	Kopenski promet; cevovodni transport	15163	731	4,8	3115	20,5	15,7
H50	Vodni promet	209	1	0,5	11	5,4	4,9

H51	Zračni promet	812	1	0,1	7	0,8	0,7
H52	Skladišč. in spremlj. promet. dej.	10839	117	1,1	647	6,0	4,9
H53	Poštna in kurirska dejavnost	6586	2	0,0	50	0,8	0,7
I	GOSTINSTVO	16469	1016	6,2	4873	29,6	23,4
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	8655	244	2,8	1744	20,2	17,3
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	7814	772	9,9	3129	40,0	30,2
J	INFORMAC. IN KOMUNIKAC. DEJAVNOSTI	18191	121	0,7	813	4,5	3,8
J58	Založništvo	3053	23	0,8	171	5,6	4,9
J59	Dej. v zvezi s filmi, video in zvoč. zap.	622	22	3,5	99	15,9	12,4
J60	Radjska in televizijska dejavnost	2349	17	0,7	83	3,5	2,8
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	4327	9	0,2	48	1,1	0,9
J62	Rač. program., svetov., in povezane dej.	6797	43	0,6	321	4,7	4,1
J63	Druge informacijske dejavnosti	1043	7	0,7	90	8,7	8,0
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	21623	132	0,6	711	3,3	2,7
K64	Dej.finanč.stor., razen zav. in pok. skl.	14064	13	0,1	178	1,3	1,2
K65	Dej.zavarov.,poko.j.skladov razen soc.var.	5741	53	0,9	247	4,3	3,4
K66	Pomož.dej. za fin. in zavar. storitve	1818	66	3,6	286	15,7	12,1
L	POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	3171	125	3,9	566	17,9	13,9
L68	Poslovanje z nepremičninami	3171	125	3,9	566	17,9	13,9
M	STROKOV.,ZNAN. IN TEHN. DEJAVNOSTI	28409	775	2,7	3082	10,8	8,1
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	3952	114	2,9	534	13,5	10,6
M70	Dej. uprav podj.; podj. in poslov. svet.	4262	351	8,2	974	22,9	14,6
M71	Arhitekt. in tehn. projekt.; preizkušanje	11388	190	1,7	983	8,6	7,0
M72	Znanstv. raziskov. in razvoj. dejavnost	4989	39	0,8	120	2,4	1,6
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	1821	33	1,8	178	9,8	8,0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	1345	43	3,2	278	20,7	17,5
M75	Veterinarstvo	652	5	0,8	15	2,3	1,6
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	19831	4265	21,5	8113	40,9	19,4
N77	Dajanje v najem in zakup	608	10	1,6	67	11,0	9,4
N78	Zaposlovalne dejavnosti	4881	1037	21,2	2051	42,0	20,8
N79	Dej. potoval.ag.; organiz.potov.;pov.dej.	1470	21	1,4	178	12,1	10,7
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	5641	320	5,7	1898	33,6	28,0
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	5990	2730	45,6	3567	59,5	14,0
N82	Pisam. in spremlj. poslov. storitv. dej.	1241	147	11,8	352	28,4	16,5
O	DEJ. JAVN. UPRAVE; OBRAMBE; SOC.VAR.	46064	300	0,7	714	1,5	0,9
O84	Dej. javne upr.in obrambe; obv. soc.varn.	46064	300	0,7	714	1,5	0,9
P	IZOBRAŽEVANJE	50439	116	0,2	2363	4,7	4,5
P85	Izobraževanje	50439	116	0,2	2363	4,7	4,5
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	35834	275	0,8	1788	5,0	4,2
Q86	Zdravstvo	24078	90	0,4	855	3,6	3,2
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	8906	58	0,7	662	7,4	6,8
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	2850	127	4,5	270	9,5	5,0
R	KULT., RAZVEDR., IN REKREAC. DEJAVNOSTI	8629	85	1,0	458	5,3	4,3
R90	Kulturne in razvedrine dejavnosti	2059	17	0,8	113	5,5	4,7
R91	Dej. knjižnic, arhivov, muzejev	2760	17	0,6	69	2,5	1,9
R92	Prirrejanje iger na srečo	2405	4	0,2	24	1,0	0,8
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	1405	47	3,3	253	18,0	14,6
S	DRUGE DEJAVNOSTI	4252	310	7,3	939	22,1	14,8
S94	Dejavnost članskih organizacij	1913	89	4,7	185	9,7	5,0
S95	Popravila račun. in izd. za široko rabo	579	19	3,3	66	11,4	8,1
S96	Druge storitvene dejavnosti	1760	202	11,5	688	39,1	27,6

Vir: SURS, raziskava ZAP/STRU/L, SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: * – V odstotku od zaposlenih za polni delovni čas; MP – minimalna plača.

Tabela P. 2: Minimalna bruto plača, povprečna bruto plača v zasebnem sektorju ter razmerje med njima, 1995–2010

Leto	Minimalna bruto plača, v EUR	Nominalna rast, v %	Bruto plača v zasebnem sektorju, v EUR	Nominalna rast, v %	Razmerje med minimalno plačo in plačo v zasebnem sektorju, v %
1995	190,40		448		42,5
1996	219,02	15,0	502	12,2	43,6
1997	242,00	10,5	556	10,7	43,5
1998	264,08	9,1	613	10,3	43,1
1999	292,89	10,9	672	9,5	43,6
2000	322,18	10,0	741	10,3	43,5
2001	365,78	13,5	822	10,9	44,5
2002	407,84	11,5	904	10,0	45,1
2003	444,59	9,0	969	7,2	45,9
2004	475,67	7,0	1.035	6,8	46,0
2005	499,19	4,9	1.080	5,4	46,2
2006	515,86	3,3	1.138	5,4	45,3
2007	528,80	2,5	1.217	6,9	43,5
2008	571,31	8,0	1.312	7,8	43,5
2009	592,62	3,7	1.339	1,8	44,2
nap. 2010	734,15		1.375	2,7	53,4

Vir: SURS, Uradni list RS, preračuni UMAR.

Opomba: SURS je z letom 2005 razširil osnovo zajemanja prejemnikov plač tudi na pravne osebe z dvema in enim zaposlenim. SURS je z letom 2009 prešel pri spremljanju podatkov o plačah na SKD 2008. Obe spremembi sta rahlo vplivali na raven povprečne plače zasebnega sektorja.

Tabela P. 3: Delež zaposlenih, ki prejemajo minimalno plačo, države članice EU, 2005, v %

Države EU	Delež zaposlenih, ki prejema minimalno plačo, v %
Bolgarija	12,0
Češka	2,0
Estonija	4,8
Irska	3,3
Španija	0,8
Francija	16,8
Latvija	12,0
Litva	10,3
Luksemburg	11,0
Madžarska	8,0
Malta	1,5
Nizozemska	2,2
Poljska	2,9
Portugalska	4,7
Romunija	9,7
Slovenija	2,8
Slovaška	1,7
Združeno kraljestvo	1,8

Vir: EUROSTAT – Key figures on Europe, 2007/08.

Opomba: Prikazane so države, za katere so na voljo podatki.

Tabela P. 4: Ocena prispevka takojšnjega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2010, v o. t.

Enkratni dvig plač do nove MP (734,15 EUR)	2,1 o. t.				
Različice dvigov plač v ostalih plačnih razredih upoštevaje vse dejavnosti ZS	2,5%	5,0%	7,5%	10,0%	12,5%
od 735 do 1.005 EUR	0,5	1,1	1,6	2,1	2,7
od 1.006 do 1.300 EUR	0,4	0,9	1,3	1,8	2,2
od 1.301 do 2.100 EUR	0,5	1,0	1,5	2,0	2,5
od 2.101 EUR	0,3	0,5	0,8	1,0	1,3
Prispevek k rasti zaradi zvišanja drugih plač, v o. t.	1,7	3,4	5,2	6,9	8,6

Vir: SURS – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: ZS – zasebni sektor; MP – minimalna plača.

Tabela P. 5: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2010, v o. t.

Upoštevajte vse dejavnosti ZS	Regresivno zvišanje plač		Linearno zvišanje plač	
	Odstotek dviga plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.	Odstotek dviga plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.
Dvig plač do prehodne višine MP (654,69 EUR)	9,6	0,7	9,6	0,7
od 655 do 680 EUR	9,0	0,2	9,0	0,2
od 681 do 1.005 EUR	5,0	1,3	5,0	1,3
od 1.006 do 1.300 EUR	4,0	0,7	5,0	0,9
od 1.301 do 2.100 EUR	3,0	0,6	5,0	1,0
od 2.101 EUR	2,0	0,2	5,0	0,5
Prispevek k rasti zaradi zvišanja drugih plač, v o. t.		3,0		3,9

Vir: SURS – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: ZS – zasebni sektor; MP – minimalna plača.

Tabela P. 6: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2011, v o. t.

Upoštevajte vse dejavnosti ZS	Regresivno zvišanje plač		Linearno zvišanje plač	
	Odstotek dviga plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.	Odstotek dviga plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.
Dvig plač do prehodne višine MP (685,25 EUR)	4,6	0,4	4,6	0,4
od 686 do 745 EUR	4,3	0,2	4,3	0,2
od 746 do 1.005 EUR	3,0	0,7	3,0	0,7
od 1.006 do 1.300 EUR	2,5	0,5	3,0	0,6
od 1.301 do 2.100 EUR	2,0	0,5	3,0	0,7
od 2.101 EUR	1,5	0,2	3,0	0,4
Prispevek k rasti zaradi zvišanja drugih plač, v o. t.		2,1		2,6

Vir: SURS – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: ZS – zasebni sektor; MP – minimalna plača.

Tabela P. 7: Ocena prispevka postopnega dviga minimalne plače k rasti povprečne bruto plače zasebnega sektorja v letu 2012, v o. t.

Upoštevajte vse dejavnosti ZS	Regresivno zvišanje plač		Linearno zvišanje plač	
	Odstotek dviga plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.	Odstotek dviga plač, v %	Prispevek k rasti zaradi zvišanja plač, v o. t.
Dvig plač do končne višine MP (734,15 EUR)	7,2	0,9	7,2	0,9
od 686 do 745 EUR	6,5	0,1	6,5	0,1
od 746 do 1.005 EUR	4,0	1,0	4,0	1,0
od 1.006 do 1.300 EUR	3,0	0,6	4,0	0,9
od 1.301 do 2.100 EUR	2,0	0,5	4,0	0,9
od 2.101 EUR	1,0	0,1	4,0	0,4
Prispevek k rasti zaradi zvišanja drugih plač, v o. t.		2,3		3,3

Vir: SURS – raziskava ZAP/STRU/L (september 2008), SKD 2008, lastni izračuni.

Opomba: ZS – zasebni sektor; MP – minimalna plača.